

AASTAST 1925

HUGO TREFFNERI GÜMNAASIUM

JAANUAR 2020

MILANG

POLE VAJA SUUREKS SAADA

ANDREA JAGUR
peatoimetaja

Hiljuti lugesin taas oma lemmikraamatut „Väike prints”. Mäletan, et kui ma selle esimest korda ette võtsin, ei jätnud see mulle eriti sügavat muljet, tundus ehk justkui moraali lugemine. Põhikooli lõpuklassides pidin oma meelt täielikult muutma, sellest ajast alates ei nimeta ma oma lemmikteoseks mõnda tõsist romaani, vaid just seda niinimetatud lasteraamatut, mis räägib sellest, kui naeruväärsed võivad vahel täiskasvanud olla. Kõik uhked kuningad, edvistajad, napsutajad, ärimehed, laternasüütajad ja geograafid - nad on lihtsalt unustanud, kuidas olla laps. Inimesed kiirrongides ei tea enam, mida nad otsivad, ja see teeb nad üksildaseks isegi suure inimmassi keskel. Lugu väikesest printsist on täiesti universaalne, see mõjub eri eluetappidel täiesti erinevalt. Peale lapseks olemise, õpetab ta ka hindama armastust ja seda meeles pidama. Olles kaotanud oma roosi, teadis väike prints, et ükski 5000-st lillest ei sarnane tema roosiga. Äkki oleme unustamas, kuidas luua kellegagi sidet, hoolitseda ning kui palju tähtsam võib olla see üks roos nende 5000 teiste tähtsusetu roosi keskel. Äkki ole-

meги hakanud pidama olulisi inimesi ja esemeid enesestmõistetavana. Tegelikult oleme neid taltsutanud ehk nagu rebane „Väikeses printsis” ütles, et taltsutamine tähendab sideme loomist, üksteise vajamist; me vastutame nende eest, keda oleme taltsutanud. Hiljaaegu tuli välja ka samanimeline lastefilm, mis jättis mulle sügava mulje ja märjad silmaalused. Kuigi film ei läinud täpipealt raamatuga kokku ning sinna oli rohkelt üksikasju juurde lisatud, oli kasutatud väga täpselt Saint-Exupéry kujundeid ja tegelasi. Nii mina kui ka mu õde, 6-aastane kriitik nimega Loreen, kiidame selle teose heaks. Tihti piisab lapsemeelsuse säilitamiseks ka sellest, kui inimesel on kodus noorem õeraas või vend. Mul on väga vedanud, et meie peres kasvab selline uljas preili. Loreen on isik, kellest hoolin siin maailmas ilmselt kõige rohkem, ta on täitsa ära taltsutatud. Tänu temale olen suutnud säilitada oma lapselikku meelt, mille üle olen ääretult uhke. Miskipärast sõna „lapsik” tundub kui solvang, ent minu jaoks on see kompliment, mida kuuldes tahes-tahtmata nägu naerule läheb. Tunda rõõmu pi-

siasjadest, näiteks tagaajamise mängimisest või päkapikult saadud sokkidest, on suurim privileeg. Pea igast perest võib tuua näiteid olukordadest, kus lapsed on evelil minnes koju vanematega mängima, aga see-eest tuleb vabanduseks seljataha jäänud raske tööpäev ja homme tähtis koosolek. Selgub kurb tõsiasi, et täiskasvanute maailmas puudub igasugune lapselik meel. Väike prints paneb lugejaid mitte unustama, millised ise väikse- na olime, millised me ehk peaksimegi olema. Ma ise otsustasin juba kaua aega tagasi, et mina tahan saada õnnelikuks inimeseks, kes tunneb rõõmu mängimisest, kargamisest ja pisikestest igapäeva toimetustest. Kas kurb ei võigi siis kunagi olla? Võib, ja peabki, kurbus paneb asju jällegi teise nurga alt vaatama, olulist üle hindama ja taltsutatud inimestest lahti ütlemata, aga mitte neid unustama, see ongi üks elu osa. Alati ei peagi kasutada suuri sõnu, et väljendada olulist mõtet, seda tõestas väike prints jällegi suurepäraselt, üksnes südamega näeb selgelt ning kõige tähtsam jääb silmale nähtamatuks.

Küll lapsed aru saavad.

Ilusat uut aastat kõigile!

TOIMETUS

Anita Algus
Maryleen Karise
Rachel Kõllo
Mari Lepp
Anne-Liisa Maasik
Kirke Niinemets
Aadi Parhomenko
Elo Saal
Johannes Sarapuu
Liisbet Teema
Sirely Veri

KEELETÖIMETUS

Markus Laanoja
Grethen Saar
Lulu Inari Otilia Vase

JUHENDAJA

Age Salo

PEATOIMETAJA

Andrea Jagur

KAANEPILT

ACE Meedia

KÜLJENDUS

Anette Habanen
Ela Lõhmus
Olaf Tamm

FOTOGRAAFID

Elisabeth Prants

ÕNNITLEME:

Tiina Niitvägi-Hellamaa	06.12
Olga Titova	10.12
Küllli Roots	13.12
Helen Köhler	30.12
Marcus Hildebrandt	31.12
Saima Kaarna	06.01
Ülle Seervi	10.01
Anneli Saarva	16.01
Ülle Hüva	24.01
Kristiina Punga	25.01
Ave Külter	26.01

MÄLESTUSI ROOMAST

KIRKE NIINEMETS

'Selle aasta sügisvaheajal käisid õpetajad kultuurireisil Roomas. Neil oli võimalus külastada **Colosseumit**, Hispaania treppe, Trevi purskkaevu, Vatikani muuseumit, Isamaa Altarit (Vittorio Emmanuelle II monumenti), Panteoni, Kapitooliumi küngast ja sealset tuntud hundikuju. Õpetajate arvates oli suurim erinevus temperatuur. Kui Eestis oli sellel ajal umbes 10-12 kraadi sooja, siis Roomas peesitasid õpetajad **kuni 30-kraadises** soojas. Linn oli räpane ning prügi oli palju. Õpetajad tõid välja, et liiklus oli kaootiline, taskuvargaid oli mitmeid ning inimmasside hulk keskpäeval oli Eestiga võrreldes oluliselt suurem.

Joana Jõgela: Kogu aeg oli tunne nagu kõnniks mööda kunstiajaloo õpikut. Samuti oli tore (ja isegi vajalik) oma D-vitamiini varusid täiendada.

Põnev lugu Roomast:

Indrek Pajur: Öösel ühe-kahe paiku hotelli poole kõndides sattusin ühe pargi nurgal peale somaallastest ja etiooplastest koosnevale seltskonnale, kes käratses ja vaidles inglise keeles väga jõuliselt selle üle, et kelle kunagine kodumaa minevikus teisele kallale tungis. Vaidlus oli väga intensiivne ja mulle tundus, et kohe läheb tähtsa detaili üle arutledes löömaks. Õnneks libisesin potentsiaalsest konfliktikoldest läbi enne, kui kellegi eksprompt ajalootund edasi kakkuseks arenes.

Mida võtaksite järgmine kord Rooma kaasa?

Indrek Pajur: Mõistagi teised Treffneri õpetajad ja eriti Uve.

Ave Külter: Vargakindlama koti.

Sandra Sagar: Ohtralt Voltareni (kui sama palju kõndimist tuleb) ja ühe pika õhulise kleidi, millega on hea palavust trotsida, aga saab ka kirikusse minna ilma süümepiinadeta.

Karin Soodla: Suurte sisetaskutega riideeseme.

Õpetajad jäid reisiga väga rahule.

Panteon

Püha Peetruse Basiilika

FOTOD : SANDRA SAGAR

SMAUG ÄRATAS TÄHELEPANU

21. novembri õhtul muutus meie kool **heategevuslikuks rahvuskohvi kute paradüüks**. Erinevad klassid said esindada ühte rahvuskööki. Esin datud oli Kreeka, Itaalia, Belgia, Rootsi, Wakanda, Ameerika Ühendriigid, Prantsusmaa, Iirimaa ja Ladina-Ameerika riigid. Kokku koguti 1138,03 €, mis annetakse 1. tüüpi diabeeti põlde laste toetuseks sihtasutusele

Lastefond. Õhtut korraldasid Teivi Petersell, Kirke Laura Allik ja Mariel Olkonen 11. c klassist.

10. c klassi poolt loodud Kreeka-temaline kohvik meeldis žüriile enim ning sai peaauhinna. Loodusklassile omaselt olid nad toonud majja habemeagaami nimega Smaug, kes oli õhtu staar. Järgmisel aastal on nende klassi õpilaste ülesandeks korraldada samaväärne üritus.

Habemeagaam Smaug pakkus huvi nii kooliperele kui ka teistele külalistele

FOTO: KRISTIINA ERNITS

PURJETAMINE PEALINNAS – MÄLESTUSED KOKOKOLT

LIISBET TEEMAA

Startisime kell 8 hommikul Vanemuise eest, 7.55 pidid kõik kohal olema ega minutitki hiljem! Kui kõik kohal, purjed heisatud, alustasime teekonda pealinna. Meid ootas mereteemaline Kolme Kooli Kohtumine Tallinna 21. Koolis, kus humanitaarklasside õpilased end proovile panna said. Teel Tallinna jõudsimel kõigi käed kaunistada ühesuguste HTG embleemidega – teemale kohaselt ankur väikeste detailidega.

Kõigil ühine embleem

PILT: ERAKOGU

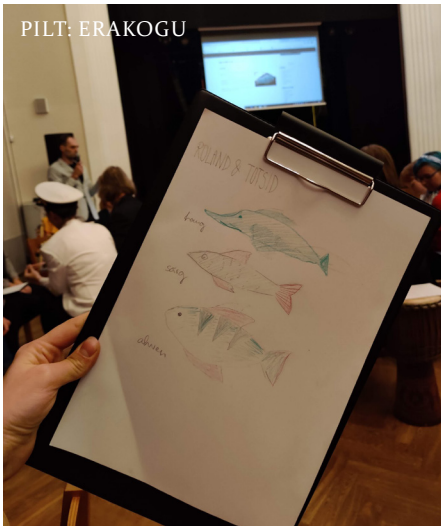
PILT: ERAKOGU

Treffneri esindajad admiral Ummelasega

Bussist maha astudes oli tunda juba sõpruskoolide lähedust, kui kaugelt hüüdis keegi: „Ae, Toomas!” Pärnu Sütevaka Gümnaasiumi direktor oli kaugelt ära tundnud vana tuttava Toomas Jürgensteini, kes sel aastal peale mõningast pausi õpetaja Age Saloga KOKOKOLE naasis. Sisenesime kooli, kus juhutati

meid klassiruumi ja kohe ka sööma – eks olnud see kõigi salasoo, saaks vaid süüa! Järgnes uhke avapauk 21. Kooli äärmiselt avaras aulas. Kõrge lae all kuulasime mereröövli tütar Arabella (tavaelus Heneliis) ning admiral Ummelase (õhtujuhid) humoorikat sissejuhatust sellesse, mis meid kõiki ees ootamas. Õpilastele tehti koolituur ja kuigi koolielu kohta õpiti nii mõndagi, juhtus hiljem siiski maja peal ära eksimist. Tundsimel end teretunnuna, olime sõprade seas.

Avapaugud tehtud, asusime taas teele - seekord sihiks meremuuseum. Olime end juba varasemalt kirja pannud erinevatesse töötubadesse ning sedamoodi jagunesime ka muuseumisse jõudes. Valikuvõimalusi oli kolm: „Kiri pudelis”, „Jõuluks tagasi” ja „Sissevaade teaduri argipäeva”. Olles töötoad läbinud ning meregagi tutvunud, saime veidi muuseumis ringi vaadata, eriti pälvib tähelepanu ajutine näitus „Sex & the Sea”, mille üks kuraa-

PILT: ERAKOGU

Ennenägematult autentset kalad

toritest oli ka „Sissevaade teaduri argipäeva” töötoa läbiviija. Jõuame suurema või väiksema ringiga kõik taas kokku, ent ainult hetkeks: meid jaotati taas gruppidesse, kus igast koolist on kaks õpilast ning ülesandeks linnaorienteerumismängu kaudu tagasitee leidmine Tallinna 21. Kooli. Igas peatuspunktis pidime tegema ka pildi. Veidi külmununa, ent taas toiduootuses jõudsime elusana kooli. Võib-olla sai pilt Tallinna kesklinnast ka veidi selgemaks.

Nüüd oli aeg end ainealastesse rühmadesse jagada. Kunst, kirjandus/teater, võõrkeeled, muusika ning ajalugu said kätte oma ülesanded ja klassiruumid, kuhu nad nüüd suundusid. Kunstnike ülesandeks oli valmistada vokaalse taustaga video mereteemalistest esemetest, mille nad valmistasid paberile soolast. Kirjandus ehk teater valmistas ette lühietenduse endi kirjutatud näidendist. Võõrkeeled jagunesid keele kaupa segarühmadesse ja pidid ette antud mereteemalistest väljenditest looma rütmilise luuletus-laulu. Ajaloolased moodustasid kogutud teadmiste ja ettevalmistatud küsimuste põhjal õhtu järgmise peategevuse ehk viktoriini, millest kõik osa võtsid. Muusikud jagunesid kolme suurde gruppi ja asusid koostama laulu, millele oli antud

pealkiri ja stiil, ent sisu oli nende endi luua.

Tegutseti ninapidi koos paar tundi, kuni oli aeg proovideks ja siis juba mälumänguks. älumängus tehti samuti grupid, kus igast koolist oli kuni kaks õpilast. Küsimused olid väga mitmekesised ja andsid päris palju mõtlemisainet. Muidugi oli vahva üritada joonistada võimalikult elutruult nii hauge, särge kui ahvenat ja unistada sügavamatest mereteadmistest.

Õhtune programm jätkus elavate esitustega, millele pani alguse inglise keele grupp omajagu optimistliku mereluulega. Jätkasid teised võõrkeeled, siis aga juba muusika- ja teatrietendused vaheldumisi. Kohale oli kutsutud nimekas žürii, kes kõik olid oma ala professionaalid. Muusikat kommenteeris näiteks laulja Artjom Savitski, kes on ühtlasi ka 21. Kooli vilistlane. Kõiki etteasteid kommenteeriti igati positiivselt, mis loodetavasti andis motivatsiooni oma andeid edasi arendada. Eriti kiidaks teatrietteasteid – näitlejad, ükski teie etendus ei jätnud külmaks, pole ammu ühelgi kooliüritusel nii südamest naernud!

Teiseks sihtpunktiks oli Suur Tõll

PILT: ERAKOGU

Jätnud etteasted seljataha, kogunesime nii ujulasse kui võimlasse, kus paralleelselt toimusid sõbralik võrkpallimäng ning võidu peale ujumisülesanded, millele oli lähenetud loominguliselt. Eriliselt jäi võistlejatele meelde, kuidas nad pidid vee all oleva kotikese sõlmest vabastama, et järgmine ülesanne kätte saada. Olukorra lahendamine võttis kauem aega, kui oldi oodatud, ent jõuti siiski edukalt lõpule. Ülemisel korrusel käis sõbralik võrkpallimäng kõikide koolide vahel.

Kui sportmängud olid mängitud, said õpilased vaba aega suhtlemiseks ning tantsimiseks. Toimus muusikaline õhtuprogramm, kus esitati erinevaid lugusid, kuni lõpuks asuti ka tantsima. Nii õpilased kui õpetajad olid elavalt tantsupõrandal – „reiv ruudus”.

Õiseid unetunde polnud küll liiga palju, ent piisavalt, ja hommiuks olid kõik ärkvel, et minna tagasi aulasse, kus jagati auhindu ning tänukomme. Keegi ei jäänud ilma magusast ega uutest Facebooki sõpradest. Järgmine aasta kohtume nii uute kui vanade tuttavatega juba Treffneris!

KES ON LARA JOHANNA LUKS?

MARYLEEN KARISE

Lara Johanna – sõbralik ja julge tüdruk, kes sattus Treffnerisse Võru Kreutzwaldi gümnaasiumist.

Kuidas kirjeldaksid ennast?

Kirjeldaksin end väga sõbraliku ja humoorika inimesena. Tartusse tulles olen üritanud olla hästi positiivne ja kui on mure siis üritan olla nii-öelda mentaalselt stabiilse mõtlemisega. Kui probleemi saab lahendada, siis ma ei muretse, ja kui ei saa, siis ma ka ei muretse. Ma ei tekita eelarvamusi inimeste suhtes ega kuula kuulujutte.

“Kui probleemi saab lahendada, siis ma ei muretse, ja kui ei saa, siis ma ka ei muretse.

Miks just Treffner ja humanitaarsuund?

Treffneri valisin seetõttu, et tahtsin Võrust ära tulla ja maailma näha. Humanitaarsuuna kasuks otsustasin, sest mulle meeldivad keeled, kuigi matemaatika on ka südame lähedane. Eriti meeldib mulle vene keel ning põhikoolis oli lemmikaineks inglise keel.

Mida teadsid Treffnerist enne Treffnerisse tulekut?

Olin kuulnud, et siin on suur pinget. Veel olin kuulnud lauset „Raske sisse saada, aga sees on kerge”, kuid

see pole tõsi, sest peab vaeva nägema. Lisaks olin kuulnud, et talvel on külm, mis peab kindlasti paika.

Mis emotsioonid valdasid

“Ma võtsin endale uue universumi usu.

Sind pärast rebaste ristimise võitu?

Koolis olin väga õnnelik, et minu esitatud palved universumile läksid täide. Ma võtsin endale uue universumi usu. Ma palvetasin kõvasti universumi poole ja lubasin, et kui ta selle soovi täidab, siis ma ei pöördu tema poole enam mitte kunagi. Järgmisel päeval lootsin veel universumi peale ning palvetasin, et ma ei kukuks ajaloo arvestuselt läbi. Ilmselt ma ju kukkusin, sest universumil sai liimit täis. Kuid ma arvan, et võidule ei viinud ainult minu palved, sest mul on ikka väga imeline klass ja me nägime palju vaeva ning mul on nendega väga vedanud.

Kes on senimaani kõige humoorikam õpetaja sinu arvates?

Uve Saar ja ka Priidu Beieril on omamoodi naljad.

Mis on see lause, mis aitab sul motivatsiooni leida igas olukorras?

Alati saab hullemaks minna.

Kui sa saaksid elu lõpuni ainult ühte lugu kuulata siis mis see oleks?

„Crab Rave 10h”.

Mis on sinu lemmik multifilm läbi aegade?

„Lövikuningas”, sest sealsed laulud on armsad, eriti „Hakuna Matata”. Hommikustest multifilmidest meeldib „Käsna-Kalle”.

Mitu tundi sa keskmiselt magad?

Viis.

Mis su lemmik koolitoit on?

Mulle meeldivad väga vormid ja püreesupid, sest see on nagu gurmee-toit.

Lara Johanna Luks: sõbralik ja humoorikas Võrumaalt pärit tüdruk

KAS MEDAL ON VÄÄRT NEID PINGUTUSI?

AADI PARHOMENKO

Hugo Treffneri Gümnaasiumi lõpetas sel aastal medaliga 55 õpilast, neist 26 kuld- ja 29 hõbemedaliga, ehk ligi kolmandik lõpetajatest olid medalistid. Paratamatult tekitab see õpilastele surve püüelda (peaaegu) ainult parimate tulemuste poole. Tekib küsimus, kas medaliga lõpetamine on vajalik?

Kas medal tuleb HTG-s kergelt?

Üsna pea pärast Treffneris õppima asumist sain aru, et need hinded, mida juba 10. klassis saan, mõjutavad seda, milline mu lõputunnistus välja näeb. Seega peab pingutama hakkama kohe.

Ühelt poolt on õpetajad meil nõudlikumad, kuid samas näeme arvudele otsa vaadates, et see ei takista meid (2019. aasta seisuga) olemast kõige rohkemate medaliga lõpetanutega kool, mis näitab treffneristide tublidust. Ei saa ka salata, et meil on lihtne positiivseid hindeid parandada. Mõnes mõttes on medali poole püüdleja vaenlaseks väheste kursustega õppeained, mida on kõigest kolm kursust või mõnel juhul isegi vähem. Kolmekursuselise õppeaine esimese kursuse kolme saanud õpilane võib juba kümnendas klassis suu kuldmedalist puhtaks pühkida. Samas matemaatikas võib

üsna mitu kursust hinde „3” saada ja ikkagi näha lõputunnistusel ilusemas viit. Lisaks peab kuldmedali poole püüdleja olema hoolikas ka UPT-d tehes või koolieksamiks õppides - ka nendes tuleb saada kõrgeim hinne.

Hõbemedal, mille saamiseks võib tunnistusel olla kuni kaks nelja, jätab kohati maigu, et tegu on lohutusega neile, kes napilt kuldmedalist ilma jäid. Arvan, et hõbemedali saamise piiri tuleks alandada nelja neljani. Samas mõistan, et madalamad nõuded vähendaks selle väärtust ja suurendaks meie premeerijate kulutusi.

Mis kasu on medalist?

Vahest kõige olulisem on võimalus ülikooli kandideerides oma soovitud erialale väljaspool konkursi sisse saada, kuid seda võimalust pole kaugeltki kõigil erialadel. Lugeda võivad ainult erialakatsete ja/või riigieksamite tulemused, millel pole teadupärast mingit seost medali saamise või mittesaamisega.

Üsna väike on ka Tartu linna antav preemia, mis on kuldmedali puhul 200 ja hõbemedali puhul 150 eurot ega pruugi olla väärt magamata jäänud öid ja nende tõttu käest läinud tervist, mis võisid olla vajalikud nii mõnegi „väga hea” saavutamiseks. Nüüd pole enam seegi kindel, kas

kõik kuldmedalistid on oodatud presidendi vastuvõtule.

Miks pole medaliga lõpetamine tingimata oluline?

Medal õigustab end kui motivator, mis paneb õppima ja püüdlema enamate teadmiste poole. Kindlasti on mõnele inimesele sellise tunnustuse olemasolu hädavajalik – piitsa kõrvale on ju vaja präänikut. Paraku ei saa kõik heade tulemuste nimel vaevanägijad seda präänikut. Mõnes õppeaines ei tule see hinne „5” tunnistusele ära, mistõttu võibki koolilõpetamisele õrn pettumuse maik külge jääda, kui lennukaaslasted medalit vastu võtma lähevad.

Tõenäoliselt ei kesta see pettumus kaua, nagu minul on nüüdseks täiesti ükskõik, et matemaatika eksami pärast põhikooli kiitusega ei lõpetanud. Niikuinii on medali saamiseks koguda tolmu mõnel riivil või sahtli põhjas, kust see paar korda elus lastele või lastelastele näitamiseks välja võetakse.

Kui õpilane tunneb, et „medaliviite” saamine käib üle jõu, peaks ta keskenduma parimate tulemuste saavutamisele nendes õppeainetes, mille teadmised ja tulemused on olulised ülikooli soovitud eriala(de)le sisse saamiseks. Lõppude lõpuks pole ju hõbemedal hõbedast ega kuldmedal kullast.

Kuldmedal

FOTO: TARTU POSTIMEES

A young man with short brown hair is standing against a plain, light-colored background. He is wearing a white short-sleeved shirt, a patterned vest with a mix of green, brown, and white, and tan cargo-style trousers. He is carrying a large roll of fabric with a colorful pattern over his right shoulder. He is looking towards the camera with a neutral expression.

**JASS
REEMANN**

**VÄIKELINNA
MODELLI
PÕHJATU HING**

ANDREA JAGUR

Jass Reemann on uudishimulik ja positiivne 12.b klassi õpilane. Teda ei paelu pelgalt moelavad ja välismaa reisirid, vaid ka huvitavad küsimused ja mõtted. Kohtusin Jassiga ühes Tartu kohvikus, et tema kohta veidi rohkem teada saada.

Kirjelda ennast kolme sõnaga, mis Sind kõige paremini iseloomustavad.

Mul on alati olnud üks hüüdnimi - kõik on mind kutsunud jahupeaks või siis hellitavalt jahuks, sest minuga juhtub pidevalt midagi veidrat. Ehk siis kolm sõna olekski *jahu, jahu, jahu*.

Ütle üks fakt, mida inimesed peaksid sinu kohta teadma.

See oleneb suuresti inimesest. Kui vaadata vaid mu välimust, näiteks sotsiaalmeedias, siis võiks arvata, et olenegi poiss, kes teeb ainult modellitööd. Pealiskaudselt võib tunduda, et mind haridus ei huvita, aga inimesed võiksid teada, et ma olen ikka ka natukene nutikas poiss.

Milline näeb välja üks Jass Reemanni päev?

Neid on kahte sorti. Esimest tüüpi päev on selline, et kui eelmisel õhtul tunnen end motiveerituna, siis ma ärkan vara ülesse. Kohe hommikul hakkab midagi tegema: loen raamatut, artiklit, joon kohvi enne kooli, teen asjad valmis. Teist sorti päev on selline, et ma olen rampväsinud, magan 7,55-ni ning siis kähku riided selga ja kooli.

Mida Sa arvad, kuidas kirjeldaksid Sind Su sõbrad?

Ma arvan, et minu sõbrad kirjeldaksid mind esmalt uudishimuliku ja nutikana, tahan kogu aeg kõige kohta teada. Samas usun, et mind kirjeldatakse kohati ka udupeana. Teadmisi mul jagub, aga igapäeva toimetusi tehes jään pidevalt hätta, ei saa tegemistega vahel korralikult hakkama. Tahaksin loota, et inimesed näevad mind optimistlikuna.

3 soovi, mida kuldkalakeselt küsiks:

- 1) Kraani, kust tuleb apelsinimahla
- 2) Kappi, mis täitub crois-sant'idega
- 3) 2 alpakat

Kas arvad, et Su pere kirjeldaks Sind samamoodi?

Vahepeal on tunne, et sa tahad näida hästi optimistliku inimesena, kellel on kõik kogu aeg hästi, mis on üpris kurnav. Siis lähed koju oledki väsinuna, meenutades kohati zombit. Pere näeb ka neid külgi, mis jäävad teistele märkamatuks. Ka mina ei ole alati nii rõõmus ja vahepeal olen väga väsinud ning ei jaksa kõike teha.

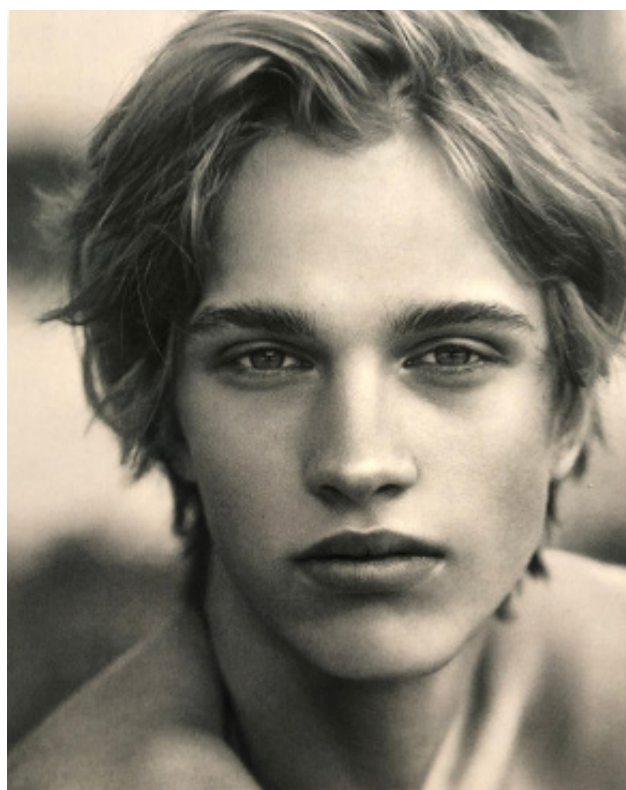
Kas Sul on mingisuguseid põhimõtteid, mida järgid?

Jah, on ikka. Peamine mõte, mida ma järgin, on tulnud modellidusest. Alguses oli see minu jaoks väga raske. Erinevatel töövestlustel ja casting'utel võib küll käia palju, aga ei pruugi saada ühtegi tööd. Tahes-tahtmata hakkad

siis võrdlema ennast teistega, mõtled, et miks tema sai selle töö ja mina mitte ning et mis minus valesti on, mistõttu võid hakata ennast muutma. Aga nüüd olen ma seda juba pikemat aega teinud ja ära õppinud, et see pole päris õige käitumisviis. Sellistes olukordades proovin pigem rõõmu tunda teiste õnnestumiste ja vedamiste üle. Põhimõte ongi selline, et kui oled õnnelik vaid enda saavutuste üle, siis on sul üks ainus põhjus olla õnnelik, aga kui sa tunned rõõmu kogu kommuuni üle, siis on sul miljon põhjust olla õnnelik.

Kui homme päev jääks Sul kõige viimaseks, mis ette võtaksid?

See on see koht, kus peaksin ütleva, et ma elan iga päeva, nagu see oleks mu viimane, aga ei. Kui homme oleks minu viimane päev, siis ma jätaaksin UPT kaitsmisele minemata, ärkaksin vara üles, jooksin tassi kohvi, sööksin ühe croissant'i, võtaksin koti ja lähaksin mere äärde või mägedesse. Kui ma satun säärasesse looduskaunisse paika, siis see annab teistsuguse feeling'u ja mul on hoopis erinev hingamine seal. Siis ma lihtsalt veedaksingi päeva mere ääres või mägedes.

PILT: ERAKOGU

Mis on praegu maailmas valesti, mida peaks parandama? Kui saaksid parandada ühe murekoha, mis see oleks?

Just hiljuti lugesime tunnis Jan Kausi artiklit Sirbis, mis rääkis ühiskonna stiilirikkusest. Tema kirjutas lugu sellest, et inimestele läheb korda see, mida nad teevad, kuid tegelikult peaks minema korda see, kuidas seda tehakse. Olen arvamusel, et ükskõik, mida sa inimesena teed, ei oma tähtsust, kui sa teed seda mingisuguse erilise stiiliga. Keskendud sellele ja teed tööd korralikult – see on oluline. Kord Itaalias nägin üht vedurijuhiti: amet on iseenesest üpris tülpimust tekitav, aga mehel oli lai naeratus näol ja ta tegi seda nii suure rõõmuga, et mul endal läks ka kohe tuju rõõmsaks. Minu meelest maailmas ja siin, Eesti ühiskonnas, mõtlevad kõik, mida-mida-mida, aga ei keskendu sellele, kuidas nad seda teevad. Kasvõi siseminister Mart Helme, kes kasutab tihti väljendeid, mis ei ole eriti

sobivad – kutsus kolleege Riigikogus ajusurnud seltskonnaks, eks? Minu arvates on kurb vaadata, kuidas nii kõrgelt haritud inimesel puudub taktitunne ja empaatiavõime. Mina ei ole keegi ütleva, et tema maailmavaated on väärad, ent sellest hoolimata võiks alles jääda, empaatiavõime ja proovimine teiste inimeste käitumise põhjusi mõista, mitte hukka mõista.

Millisele loomale enda meelest kõige rohkem sarnaned?

Ma olen sellele päris tihti mõelnud. Sõbrad ütlevad, et välimuselt meenutan ma leumurit. Ise tunnen ennast lendoravana, hüppan ühe asja juurest teise ja ei jää pidama kuskile.

Kui Sa oleksid toit, siis milline?

Kindlasti ei oleks ma magustoit. Kõige parema meelega oleksin croissant. Pealtnäha hästi lihtne retsept, mis on lähemalt uurides pigem keeruline ja väliselt põnev, keerde täis.

PIILT: ERAKOGU

Mis on Su suurim kirg?

Millegi loomine, mulle väga meeldib uusi asju ja väljundeid proovida. Näiteks paar päeva tagasi mõtlesin, et kirjutan oma esimese luuletuse. Ihkan proovida asju, mis panevad mind kuidagi proovile. Mulle meeldib rääkida ja seetõttu olen proovinud leida erinevaid viise, kuidas saaksin end ja oma mõtteid väljendada.

Intelligentsus või huumorimeel? Huumorimeel Tantsimine või laulmine?

Tantsimine

Spontaansus või kaalutlus? Spontaansus

Kass või koer? Koer

Pitsa või burger? Pitsa

Õhtu või hommik? Hommik

Kohv või tee? Kohv

Teater või kino? Teater

Komöödia või draama? Draama

Alaska või Hawaii? Alaska

Scooby Doo või Tom ja Jerry? Scooby Doo

Sots või Reform? Sots

Õlu või vein? Vein

Üksivõi tiimis töötamine? Tiimis

Seriaalid või filmid? Filmid

Tervislik toit või rämps?

Tervislik

Pooltühi või pooltäis klaas? Pooltäis

Must või valge? Must

Soojamaa- või kultuuri-reis? Soojamaa

Kas inimene on oma loomuselt hea või halb? Hea

Millised on Su unistused?

Minu unistus oleks tulevikus teha midagi, mis paneb mul endal silma särama ning kasutada seda ka teiste inimeste elu edendamiseks.

Kelleks tahtsid Sa väiksenääd? Ja nüüd?

Tahtsin saada arhitektiks. Mul oli suur kast mänguklotse ja mäletan, kuidas panin nendest maju ja ehitisi kokku, kuhugi on see kirg aga kadunud. Paar kuud tagasi proovisin nendest klotsidest uuesti midagi kokku panna ja ei tulnud enam midagi nii ilusat välja.

Gümnaasiumi vältel on mul kujunenud välja mingisugused eel-

PILT: ERAKOGU

dused, ma olen aru saanud, milles olen tugev ja milles mitte. Siiani tean aga seda, et ma ei ole reaallainete inimene. Konkreetset ametit on raske nimetada, kuid see peaks kindlasti nõudma pidevat organiseerimisoskust, probleemide lahendamist ja suhtlemist. Peale gümnaasiumit võtan vaba aasta, et reisida, töötada, projektidest osa võtta ja inimestega suhelda. Tahaksin Itaaliasse mõneks ajaks elama minna. Pikemas perspektiivis soovin tulla Eestisse tagasi ja ülikooli astuda, millalgi pean kaitseväes ka käima. Siiani on mu elus kõik tulnud niimoodi, et üks hetk on viinud teiseni.

Kuidas Sa sattusid Treffnerisse?

Mu pere on olnud selle kooliga seotud. Võib-olla ma erinen tavalisest treffneristist, sest ma ei tulnud nagu väga suure hurraaga siia. Põhikoolis olin ma küll enam-vähem nutikas poiss ja lõpetasin näiteks kiituskirjaga, aga õppida mulle väga ei meeldinud. Kuna kõik mu sõbrad läksid Poskasse, mõtlesin ise ka sinna minna. Mul oli eelarvamus, et seal on sellised elumehed, kes kooli kõrvalt midagi lahedad ka teevad. Seejärel aga mõtlesin, et kui mu sõbrad lähevad Poskasse, on mul see tutvusringkond niikuini olemas, kui lähen aga Treffnerisse, saan sealt uue tutvusringkonna ja tean kokkuvõttes suuremat ini-

meste gruppi. Kui ma läksin, oli minu üllatuseks pilt hoopis teine ning treffneristid polnudki poskakatest igavamad. Sellepärast tegin ka UPT raames video vilistlastest – tahtsin näidata, et Treffneris ei õpi ainult tulevased arstid, juristid ja majandusteadlased, vaid seal on ka kirjanikke, lavastajaid, loomeinimesi jne.

Kes või mis on Sind elus enim mõjutanud?

Ma ei oska öelda, kas keegi on mind suurel määral mõjutanud. Kindlasti on mind kujundanud selliseks nagu ma täna olen, võimalus reisida üksipäi. Ka erinevate väärtushinnangutega ja maailmapildiga inimeste kohtamine annab võimaluse justkui asetada ennast nende kingadesse ja näha maailma läbi nende silmade, mis arendab tohutult empaatiavõimet. Lisaks sellele pakub üksi reisimine ja tänavatel uitamine võimaluse iseennast avastada, kuna üritan end asetada nähtud inimeste maailmaruumi. Sedasi vaatan ennast veidi kaugemalt, mistõttu avaneb mulle endast üsna selge pilt. Usun, et tänu reisimisele olen oma noorest east hoolimata juba üpris eneseteadlik ja iseseisev.

Soovitused Jassilt

Laul - F.R David „Words”

Film - „Kaptan Fantastiline”

Lastefilm - „Metsikud lained”

Raamat - hetkel käsil Jean-Paul Sarte'i „Iiveldus”

Kust osta riideid - Humana Vintage

Tegevus - Hommikuti naeratada

Podcast - Jay Shetty „On Purpose”

Inimene, kelle tegemisi jälgida - Minu sõber Alex Aus hakkab varsti kokandusvideoid tegema, väike reklaam talle.

MIKS PEAKS INVESTEERIMA?

JOHANNES SARAPUU

Investeermise esimene reegel on, et sellega tuleb alustada võimalikult vara. Infoajastu vahendid on muutnud investeermisega alustamise lihtsamaks kui kunagi varem. Võiks investeerida. Peaks investeerima. Ometi ei jõua suurem osa meist eales tegudeni. Miks üldse investeerida? Kuidas alustada? Mida peaks investeermisest teadma enne peale hakkamist?

Mis on investeermine?

Siinkohal räägime investeermisest kui raha paigutamisest mingisugusesse finantsinstrumenti, näiteks aktsiatesse või võlakirjadesse, kasumi teenimise eesmärgil. Lihtsalt öeldes: ostad midagi ja loodad, et selle saab kunagi kallimalt maha müüa. Investeermine pole ainult rikkaste ärimeeste pärusmaa, vaid seda saab teha igäuks. Ka pensionifondi raha kogumine on üks investeermisviis.

Miks investeerida?

Kasutan vastamiseks oma klassivenna Karli tabavaid sõnu: investeermine on eduka inimese käitumisharjumus. Inimene teeb trenni, et tagada füüsiline heaolu, jagab oma muresid, et tagada vaimne heaolu ning investeerib, et tagada majanduslik heaolu. Investeermine on olulisim samm oma raha eduka majandamise jaoks ning õpetab rahaga ümber käima ja selle väärtust hindama, mis on just noore inimese jaoks tähtsad oskused. Pealegi, kes ei tahaks rohkem raha?

Kuidas investeerida?

Lihtsaim viis alustada on avada pangas investeermiskonto. Sealjuures tuleks hoolikalt läbi lugeda konto hinnakiri ning tutvuda valitud konto piiride ja võimalustega, et investeermise käigus ootamatuid lisakulusid ei tekiks. Investeermiseks pakub võimalust suurem osa pankadest Eestis, populaarsemate hulgas näiteks LHV ja Swedbank, mõlema puhul on investeermiskontode avamine vaid mõne kliki küsimus. Tasub võrrelda erinevate pankade pakutavaid võimalusi, kuid üldjuhul on hinnakirjad ja võimalused üsnagi sarnased.

Ratsa rikkaks ei saa

24. oktoobril tõusis Tesla aktsia hind ühe päevaga pea 25 protsenti. Selliseid arve nähes tekib tunne, nagu oleks millestki ilma jäänud. Oleks mul siis Tesla aktsiaid olnud! Krüptovaluutadega on lugu veelgi võimendatum – Bitcoinu tohutu edu haaras endaga kaasa nii kogenud investoreid kui ka vähikuid, kes lootsid investeeringutest tohutuid summasid teenida. Ka tänava teise kvartali jooksul tõusis Bitcoinu väärtus üle 150 protsendi – kas pole mitte imeline?

Milles siis konks? Edu saab ükskord otsa. Inimesed lasevad end tohutul tõusudel võrgutada ning ei mõtle sellele, kas investeering on ka pikaajaliselt midagi väärt. Ainuüksi 2017. aastal kahekümnekordistus Bitcoinu väärtus, kuid aasta lõpus hakkas see kahanema sama kiiresti, nagu oli kasvanud. Optimistlikult kaasa läinud investorid kaotasid sadu tuhandeid, mõned inimesed olid mängu pannud kõik oma säästud lootes, et krüptoraha väärtus jätkab aina tõusmist. Kiiresti ja lihtsalt raha teenimine ei peaks olema tavainimese eesmärk, investeermisotsuseid tuleks teha pikas perspektiivis.

Kuhu investeerida?

Aktiivsed ja kogenud investorid tegelevad tihtilugu lühiajaliste investeeringutega, jälgides hoolikalt turgude ja aktsiate kõikumisi, ning hoiavad end pidevas majandusuudiste infovoolus, et päeva jooksul toimuvaid kõikumisi ennustada ja selle arvelt raha teenida. Selline investeermine on day-trading ehk päevakauplemine. Tavainimesel pole mõtet päevakauplemise taktikatega oma pead vaevata, kuna selline kauplemine nõuab tohutul aega ja pühendumist, kuid hea harjumusena tasub vahest kiigata majandusuudiste veergudele.

Krüptovaluutade ja ameerika mägedena kõikuvate aktsiate asemel võiks vaadata pikaajaliste ja vähesema riskiga võimaluste poole. Praegusel ajal on populaarseks saanud börsil kaubeldavad fondid ehk ETF-id (Exchange Traded Fund). Fondid koosnevad tavaliselt teatud majandussektori firmade aktsiatest, mis tähendab, et investoreid ühte fondi, oled sa investeerinud mitmete erinevate firmade aktsiatesse. Tavainimese jaoks on fondidesse investoreid hea see, et ei pea ise „õigete“ aktsiate valimise pärast muretsema – selle valiku on fondihaldur sinu eest juba teinud. Lähemalt saab erinevatest investeermisvõimalustest lugeda järgmises Miilangus.

Mis ma nüüd tegema peaksin?

Investeerima! Aga soovitatavalt enne ka pisut eeltööd tegema. Mainin ära, et mina ei ole majandust õppinud ning pole kindlasti selle ala ekspert. Küll aga olen lugenud ja kuulanud omajagu asjatundjate teadmisi ja arvamusi ning leian, et noored peaksid olema investeermisest teadlikud ning sellega ka tegelema. Mida rohkem loed ja kuulad, seda paremini oskad investoreid valikuid teha. Investeering tuleb teha oma isiklike eesmärges silmas pidades, endale sobivaim investeering tuleb lihtsalt leida. Heaks alguspunktiks on iga kuu natuke raha investeeringute jaoks kõrvale panna. Edukat investeermist!

KUIDAS KIIREL AJAL ISEENDALE

AEGA VÕTTA ?

MARI LEPP

Õpi ütleva "ei"

Sinu ajagraafik ei ole kummist. Ühel või teisel hetkel hakkavad sealt välja jääma asjad, mis sulle päriselt rõõmu teevad, ning selle asemel domineerima vähem olulised tegevused. Muidugi tuleb teha ka vähem toredaid töid, kuid iseenast ei tasu unustada. Oska öelda asjale "ei", kui see ei anna sulle midagi ega pole sulle kohustuslik. Ülejäänud juhtudel kehtib põhimõte, et keegi (jah, isegi sina) pole asendamatu.

Võta päriselt aeg endale

Siinkohal pean silmas seda, et tavalise ma-teen-seda-ükskord mõttekäigu asemel võta kätte ja pane endale paika kindel päev, kui sa võtad aega iseendale ehk teed midagi sulle meeldivat. Olgu selleks siis kas lemmikarja vaatamine, joonistamine, loodusesse pildistama minnek või mis tahes. Oluline on see, et sa unustaksid mõneks hetkeks oma argimured ja võtaksid aja enda jaoks tõeliselt maha.

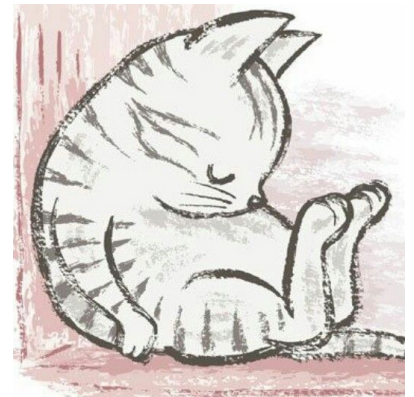
Planeerimine on võti

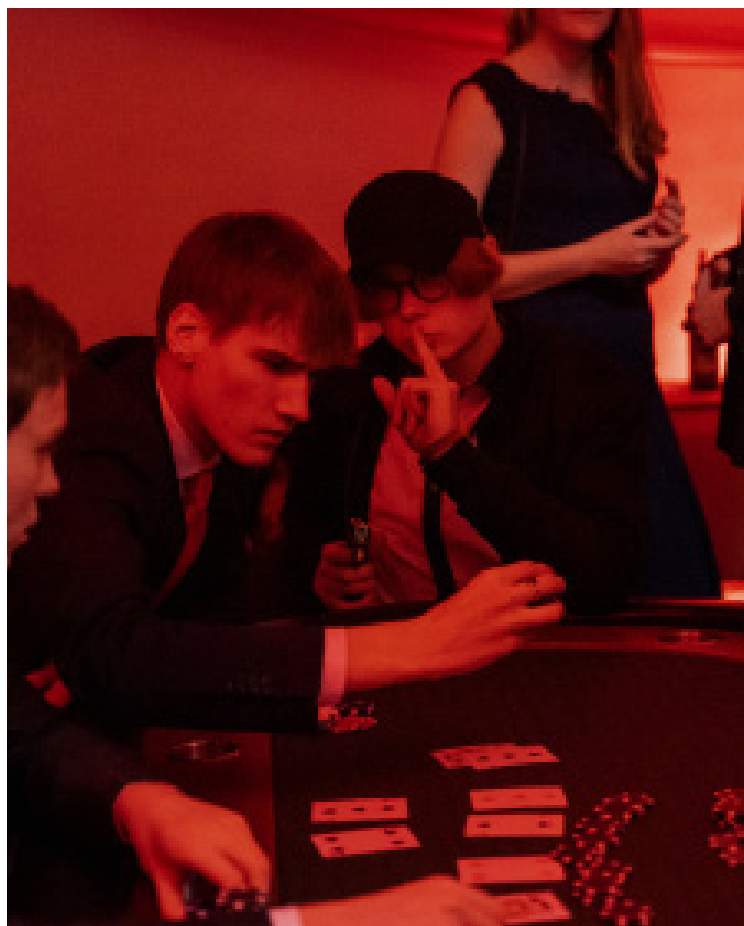
See kõlab äärmiselt ebaoriginaalse tarkuseavaldusena, kuid see on tõsi ja väga tähtis. Kui sa ei ole siiamani süsteemselt toimivat märkmiku või päevikut muretsenud, on selleks viimane aeg. Lisaks sellele, et väheneb klassikalise kooliõpilase hajameelsuse puhangute esinemine, on sul võimalik päriselt hinnata oma ajagraafikute inimlikkust ning teha oma plaane otsusekindlamalt.

Kiiremad viisid:

1. Kuula oma lemmiklaulu
2. Helista sõbrale
3. Naudi tükikest šokolaadi
4. Pikuta (ei ole tegu vananimeste tegevusega)

MAFFIA

HTG 136

BALL

Väsinud jalad said puhkust kohvikus

Hetk tantsuplatsilt: graatsilised sammud ja õrn naeratus

Maffiakangelased: relva pole vajagi

Parmupillihullus: üllatusesineja hullutas rahvast

Linna parim seltskond: sõpradest Treffneri ballil puudust ei tule

**Suurimad õnnesoovid
C19 ja palju jaksu
137. aastapäevaballi
korraldamisel!**

FOTOD: ACE meedia

ABSURDSED UUSAASTALUBADUSED 2020

ANNE-LIISA MAASIK

„Uuel aastal alustan puhalt lehelt,” töötavad paljud inimesed üle kogu maailma vana-aastaõhtu saabudes. Lubaduste ja eesmärkide seadmine on saanud aastavahetuse traditsiooniks ning tihti minnakse töötustega liiale. Sellised just jäävadki enamasti täitmata, kuid on ka kordi, kus inimene on kindlameelselt otsustanud teha midagi hullupöörast ja teistsugust järgneval aastal. Saabunud on aasta 2020. Maagiline number, miks mitte lubada aastavahetusel midagi ebatavalist ja täielikult absurdset?

Millised on aga treffneristide lubadused alanud aastaks? Vastuste seast võib leida nii tuntumaid kui ka naljaka- maid lubadusi.

Leidub teada-tuntud lubadusi
Ligi kaks kolmandikku vastanutest on lubanud endale, et uuel aastal hakkavad nad trenni tegema, saavutavad ideaalkaalu või kasvatavad musklit. Treffnerist ihkab kauem magada, une kestvuse pikendamine osutus samuti populaarseks vastuseks. Kindlasti on üks levinuim lubadus saada paremaid hindeid. Kahjuks lüüakse tihti aasta keskel lubadustele käega, tuues ettekäändeid ja kinnitades, et järgmine aasta peetakse lubatust kinni.

Eleanor Roosevelt on öelnud: „Sa pead tegema seda, mida sa enda arvates ei suuda teha.” Kõik sõltub

seega sinust endast. Kui endasse usud, pole su võimetel piire, kui aga rasketel hetkedel käega lööd, on kaotused kerged tulema. Teeme aga koos ühe uusaastalubaduse- peame oma lubadustest kinni. Kas vannud väljakutsele alla või ületame koos kõik katsumused?

Treffneristide lubadused on lennukad

On ka neid, kes teevad suuri plaane ja annavad lubadusi, mis kõlavad suisa absurdsetena. Toome teieni mõned treffneristide värvikad lubadused, millest huvi korral igaüks kinni võib haarata.

- „Luban, et ei kuluta tuleval aastal Kohvipausis rohkem kui 50€.”
- „Lubasin uuel aastal sea võtta, kuid korteriomanik keelas ära.”
- „Ruubiku kuubik ära lahendada.”
- „Luban iga päev ühe jäätise süüa.”
- „Eelmisel aastal lubasin kõndida sõbrannaga jala Otepäält Tartusse (42km), jõudsin poolele teele, aga edasi istusime siiski bussile.”
- „Ei lähe ühtegi filmi teist korda kinno vaatama.”

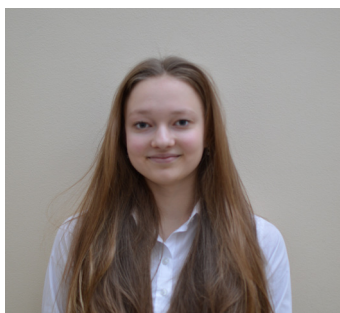
- „Et Punga enam ei kutsuks enda kabinetti, seetõttu, et söön liiga palju ja ajan söögitädid kogu aeg närvi.”
- „Õpin pähe terve perioodilisu- tabeli keemias.”
- „Lubasin endale üks aasta, et pean iga päev vähemalt korra aevastama, et näidata, kui terve inimene ma olen.”
- „Saan spagaadi maha, mul tege- likult väga üle 90 kraadi pole läi- nud.”
- „Tahaks minna metsa ja leida us- sinaha”
- „Taltsutan sellise müütilise ole- vuse nagu keemia.”
- „Kummardan iga päev kuus kor- da Uve poole.”

Paljud inimesed piirduvad tavalis- te, populaarsemate lubadustega, millest kinni pidamine on juba nii- kuini keeruline. Ometi tuleb aas- ta huvitav, sest leidub nii säästlik- ke, huvijuhi poole palvetavaid kui ka keemiat tuupivaid koolikaas- lasi. Hoidkem siis silmad-kõrvid lahti! Täname kõiki, kes jagasid oma lu- badusi ning soovime palju edu ja järjekindlust nende täitmisel.

Maagiline aasta 2020: viimane hetk mõelda ka endale kõige absurdsemad uusaastalubadused

RAHA TUULDE VISKAMISE TRADITSIOON

KIRKE NIINEMETS

Novembris Raekoja platsil kõndides olin juba mitmeid kordi kuulnud paugutamist. Mõtlesin, et miks küll juba ilutulestikku lastakse? Tuli välja, et tegu ei olnudki ilutulestiku paugutamise, vaid paugutamist imiteeriva toksimiseinaga. Ent minu huvi ilutulestike kohta ja nende võimalikule kahjule ei jätnud mind rahule.

Kust on tulnud ilutulestik?

Paljud ajaloolased usuvad, et ilutulestik pärineb teisest sajandist enne Kristust, iidsest Liuyangist, Hiinast. Hiinlased uskusid, et naturaalsed „paukpadrunid” peletavad eemale kurje vaime. Legendide kohaselt segas Hiina alkeemik Li Tiani kokku püssirohu eelkäija, kui ta igavese elu eliksiiri otsis. Sealt levis ilutulestik teistesse Aasia maadesse. Jaapanis, kus ilutulestikku kasutati religioossetel eesmärkidel, omandas see kunsti vormi ja sai nime hanabi, ‘tulililled’.

Arvatavasti tänu Marco Polole jõudis püssirohi 1270. aastal Euroopasse. Eestisse jõudis ilutulestike kasutamine 19. sajandil. Sel ajal korraldati tulevärki kaugelt maalt saabunud külaliste tervitamiseks, ballidel ning teistel tähtsatel üri- tustel.

Keemiast koosnev tulevärk

Ilutulestike kasutamisel eralduvad lämmastikdioksiid ja vääveldioksiid, mis võivad põhjustada hingamisteede probleeme, kui nende kontsentratsioon atmosfääris on lubatust kõrgem. Suitsus hõljub ka väikesi metalloosakesi (nt vask, baarium, strontsium), mida kasutatakse ilutulestikus värviefekti saavutamiseks. Metalloosakesed ja ilutulestikes kasutatav oksüdeerija perkloraat võivad sattuda veekogudesse ja põhjavette ning sealtkaudu veeloomade ja inimeste organismi.

Mis saab loomadest?

Ilutulestikuraketite tekitatud müratase võib ületada 140 dB. See on 3,5 korda suurem Maailma Terviseorganisatsiooni öisest standardmüratasemest. Loomad on stressis ning tunnevad end sõjalolukorras. Me võime ju kaunit vaatamängu nautida, aga mis saab lemmikloomadest, linnaelukatelt? Linnustikule avaldatavale mõjule hakati tähelepanu pöörama peale 2011. aastat, kui USA-s Arkansases pimestusid ja sattusid müra ja valgusefektide tõttu paanikasse tuhanded linnud, hukkus kuni 5000 isendit.

Rahast on kahju

Lõppude lõpuks on see raha, mis läheb tulde. Ilutulestiku vaatemängud on ilusad tähistamise sümbolid, aga raha saaks kasutada ka teistel eesmärkidel: teaduse rahastamiseks, metsadesse puude istutamiseks või loomade varjupaikadeks. Peame oma planeedi päästmise nimel olema valmis loobuma kahjulikest traditsioonidest ning mugavustest.

Saab ka ilma

Positiivne on tõsiasi, et maailmas on leitud keskkonnasäästlikumaid alternatiive ilutulestikule. Mehhikos ja Californias asendatakse neid laseritega. Las Vegases on kasutatud asemikuna droone. Aastavahetust ning mõnda muud sündmust saab tähistada ka ilma tulevärkide vaatamisega. Lähedastega koosolemine, pidusöök, muusika tegemine, tantsimine sajaga - tegevusi jagub küllaga, mis ei kahjusta loo - made ja looduse rahu.

Head uudised Haapsalust, Pärnust ja Otepäält Haapsalus, Pärnus ja Otepääl ei lastud sel aastavahetusel ilutulestikke. Haapsalu linnavalitsus tõi välja koeraomanike kaebused, et liigne müra ajab lemmikloomad stressi. Pärnu linnapea peab linnaruumi kaunistamist kaheksa minutit kestvast tulevärgist tähtsamaks. Lemmikloomaomanike soovil ning seoses keskväljaku remondiga ei lasta Otepääl ilutulestikku sel aastavahetusel. Miks ka teised Eesti linnad ei võiks võtta eeskujulistest heategudest?

GLÖGI, GLÖGI JA VEELKORD GLÖGI!

LIISBET TEEMAA
MIINA PIHO

On esmaspäeva hommik, ahi on toa soojaks kütnud ning sõbrad on leidnud üle pika aja aega, et kokku saada – milline idüll! Sellisel toredal esmaspäeva lõunal asusid Liisbet ja Miina nelja paki ning ühe pudeli (alkoholivaba) glögi kallale. Kriitikat pidid kannatama Põltsamaa, Aura ning Blossa glögid.

Esimesena astus võistlustulle Põltsamaa Kuldne

Olgem ausad, see on lihtsalt talvine mahl: paar senti kallim ning pisut jõulusem kui tavapärase mahl ja saadaval vaid jõuluhooajal. Kuldset glögi saab kindlasti juua õhtuti televiisori ees „Üksinda kodus” filme vaadates ja perega aega veetes. Seda saab juua rahulikult kommi asemel – maiasmokkadele paras! Meie jaoks jäi suhkrune järelmaitse liiga tugevaks. Väga kaugel päris glögist. Oma hinnaklassi kohta ehk isegi parajalt kvaliteetne.

Miina - 5/10 - „Võin juua, aga ise ei ostaks”

Liisbet - 6/10

Kolmandana jõudis tassidesse üks Aura uutest glögidest: ahjuõuna-apelsini

Lõhnaga on märki tabatud – see on 100% ahjuõunane ja veidi apelsinine. Kahe Põltsamaa glögiga võrreldes on see kriitikute lemmik. Üsna muhe-mahe jook, aga jällegi jääb puudu lubatud kaneelist ja teistest vürtsidest. Kaneeli leiab vaid lõhnast, kui süvenenult otsida, ja pakendi illustratsioonidelt. Liisbet teeb heledate glögidega brändivahetuse ning ostab edaspidi Aura glögi Põltsamaa oma asemel. Kokkuvõttes on see jook peaaegu hea.

Miina - 6.5/10 - „Ostaks veel, aga mitte liiga tihti”

Liisbet - 7/10

Teisena leidis tee kriitikuteni Põltsamaa Klassikaline

Lõhn on palju parem, lausa meenu tab glögi! Maitseb samuti tuttavalt, ent on siiski rohkem suhkruse mahla moodi. Peaks olema veidi tummsem ja kaneelisem. Selles on kasutatud õuna- ja mustsõstramahla ehk tegemist pole enam heleda glögiga ja seda on tunda. Järelmaitse on sellelgi veidi liiga suhkrune, kleepub justkui suulakke. Klassikalist on mõnus juua, seda ostaks isegi Miina veel, kui tuju tuleb.

Miina - 6/10

Liisbet - 6/10

Neljandana asus meie ette teine uustulnuk - Aura õuna-mustsõstra glögi

Lõhn on taaskord imeline! Nii võiks lõhnata mõni kätekreem. Lõpuks on glögis tunda ka vürtse ja veidi kaneeli. Seegi glögi on magusapoolsem, ent võib öelda, et see on maitsev. Lõpus pole järelmaitse tõttu vaja teha seda krimpsus nägu, mida liigne magusus esile kutsub. Glögi on juba originaalsema ja toredama maitsega. Selle kohta võiks isegi glögi öelda. Väga mõnus juua. Mõlemad oleme nõus seda veel ostma.

Miina - 7/10

Liisbet - 8/10

Viiendana võlus end meie ette Blossa alkoholivaba glögi

Tegemist on juba veidi kõrgema hinnaklassi glögiga kui eelmised, selles on kasutatud ka alkoholivaba veini, ent mitte eriti hästi. Esimene lonks on üsna üllatava maitsega, ootamise mõlemad midagi rohkemat. Lõhn on küll lummas ja värv on imeilus tume kirsipunane. Järgmine lonks aga ehmatab mingi metallise või kõrbenud karamelli maitsega, mis pole just eriti meeldiv. Algul saame sellest küll üle, ent tervet tassi lõpuni jooma ei meelita. Üsna müstiline glögi, millel on küll glögi tunnuseid, ent on siiski veidi häiriv oma kõrbenud suhkru maitse poolest. Kellelegi ta kindlasti maitseb, meie lemmikuks ta kahjuks ei tõuse.

Miina - 5.5/10 „Ise ei ostaks, aga kui keegi teine ostab, siis jooks.”

Liisbet - 5/10

Edetabel kujunes üsna kergelt:

1. Aura õuna-mustsõstra glögi
2. Aura ahjuõuna-apelsini glögi
3. Põltsamaa klassikaline glögi
4. Põltsamaa kuldne glögi

Blossa alkoholivaba glögi paneme täiesti eraldi kategooriasse ehkki punktisummalta jäi ta teistele proovitud glögidele alla.

Meie soovime kõigile glögirohket talveaega!

PILT: ERAKOGU

Meie elu
kõige
glögisem
lõuna

MIDA PEAMINISTRI AMET ENDAST KUJUTAB?

ANITA ALGUS

Töövarjupäev on võimalus, mida Junior Achievement pakub Eesti noortele juba 1996. aastast. Päeva käigus saavad gümnaasiuminoored näha lähedalt oma tulevikuvaliku argielu ja kuulata kogemusi, mis aitavad lõpliku karjäärivaliku tegemisel. Ka treffneristid käisid novembrikuu eelviimasel nädalal erinevates kohtades töövarjudeks. Mina sain võimaluse varjutada Eesti Vabariigi peaministrit Jüri Rattast.

Lapsepõlveunistus

Arvatavasti on paljud lasteaias unistanud, et saavad tulevikus presidendiks. Ka minul käis selline mõte peast läbi, kuid erinevalt teistest ei kadunud mu sümpaati poliitika vastu kuhugi. Kuna peaminister on Eestis esindusdemokraatia kõrgeim ametikoht, otsustasin töövarjuks minna just temale. Ma nägin päeva jooksul paljusid pingelisi olukordi ja pidin mõned enda arvamused sellele töö suhtes ümber lükkama. See päev õpetas mulle, et asju ei tohi kergekäeliselt võtta ja kõigi unistuste nimel tuleb palju tööd teha.

Peaminister ei sõidagi kogu aeg vilkuritega

Olen lapsest saati arvanud, et peaminister ja president sõidavad kogu aeg vilkuritega. Viimisi Gümnaasiumisse külalistundi andma kihutades tunduski kõik

FOTO: JÜRGEN RANDMA

Homies: päeva lõpuks sai töö peaministri laua taga lausa sümpaatseks

ootuspärane, sest vilkurid olid sees. Viimsist Jürile elektrirataste tootjat külastama minnes vilkureid aga enam ei kasutatud ega lülitatudki ülejäänud päeva jooksul uuesti sisse. Küsisin selle kohta ka sõidu ajal ja sain teada, et peaminister kasutab autol vilkureid vaid hilinemise korral.

Kohtumine Itaalia suursaadikuga

Minu töövarjupäeva sisse mahtus ka kohtumine endise Itaalia suursaadiku hr. Filippo Formicaga. Kohtumisel räägiti mõistagi inglise keeles ja enne kohtumist seadsin ma enda vaimu valmis härra Ratase eestlasele oma se puise ja emotsioonitu inglise kee-

FOTO: JÜRGEN RANDMA

Sisekaitseakadeemia külastus: meie korraldajate treenitakse simulatsioonide lahendamiseks

le kuulamiseks. Tegelikult on peaministri inglise keele oskus ametiaegade jooksul märgatavalt paranenud ning minu eelarvamused ei leidnud kinnitust.

Härra Formical on pikk poliitiline taust ja 2016. aastal tuli ta Eestisse Itaalia suursaadikuna. Kohtumise keskel avaldas ta oma hämmeldust, et Eestis saab peaministril töövारी olla, kellel on lubatud ka diplomaatilisest kohtumistest osa saada. Hiljem rääkis ta, et Eesti riik meeldib talle küll

väga, kuid Roomast Tallinnasse jõudmiseks kulub tal 8 tundi, sest linnade vahel pole otselende.

Peaministritöö kui elukutse

Kindlasti pole peaministriamet kuigi stabiilne. Töö kvaliteeti peab pidevalt kõrgel hoidma, sest sellest sõltub, kas töötad ka järgmisel päeval samal ametikohal. Samuti ei saa peaminister mõelda ainult enda valijate, vaid kogu Eesti tuleviku heaolule. Praegune valitsus on tuntud ka meediat

saadava tähelepanu poolest, mistõttu võib iga vale liigutus lõppeda umbsaldushäätetusega. Seega ei ütleks ma praeguse võimuliidu juhi ameti kohta elukutse, vaid positsioon, kuna selle taga ei näi olevat mingit stabiilsust. Päeva jooksul jõudsin selgusele, et kogu aeg ülima ettevaatlikkusega oma töö tegemine ei ole miski, mida mina oma tulevikus teha tahan. Samas austan ma väga selle töö tegijaid, sest ilma nendeta poleks meil oma riiki ega korda.

Treffneristide küsimused peaministrile

Kuidas hindate opositsiooni tööd?

„Opositsioon teeb väga kvaliteetset tööd, see ongi ju nende kohustus.”

Mida Te teete stressiga toimetulekuks?

„Käin saunas, aga tähtsal kohal on muidugi ka lähedaste toetus.”

Mis on olnud praeguse võimuliidu juures suurimaks väljakutseks?

„Selle kokkupanek.”

Miks Te ei teinud koalitsiooni Reformierakonnaga?

„Ma arvan, et kõik peaksid olema nii koalitsioonis kui ka opositsioonis. Keskerakonnale öeldi aastaid, et me ei sobi koalitsiooni ja ma arvan, et see pole õige asjade käik, sest ühe erakonna pidev võimu juures olemine ei tee kellelegi head.”

Mida plaanite kliimaleppe osas ette võtta?

„Alternatiivkütuste kasutajatele ja arendajatele on plaanis kehtestada maksusoodustusi. Ostame varsti Eestisse uue radari, et soodustada tuuleparkide rajamist, hetkel

on plaanis 2 tuuleparki. Muidugi tuleks selle leppe kohaselt vahetada välja ka kogu Eesti autopark 500 000 elektriauto ja 100 000 vesinikuauto vastu, kuid selleks ei ole riigil vastavaid vahendeid.”

Kas valitsuse tööd on raske ühtlustada?

„Välimiselt tundub see kindlasti väga suuremahulise tööna, kuid sisemiselt ei ütleks ma, et see on raskem kui mu eelmise valitsuse puhul.”

Kas ausas poksimatšis võidaksite Teie või Guy Verhofstadit? Aga ebaausas?

„Ma ei astuks ringi ja ma arvan, et sporti tuleks ausalt teha.”

Kuhu on jäänud HTG vs. Riigikogu mängud?

„Eestvedamist Riigikogu poolt pole, sest ma ise ei tööta ka seal majas enam.”

Miks lükati tagasi otsus (või lubadus) tõsta teaduse rahastuse protsent SKT-st 1%-ni?

„Kindlasti hoolime teaduse arengust, kahjuks pole aga kõigeks rahalisi võimalusi.”

Mis on suurim ulakus, millega koolieas hakkama saite?

„Ma arvan, et osad asjad tuleb ka enda teada jätta, kuid ma olen kindlasti väga tänulik oma klassijuhatajale, Raimond Pundile, kes väga palju suunavat tööd tegi.”

Mida olete HTG-st kuulnud?

„Ma olen kindlasti kuulnud selle kooli õppekvaliteedist ja pühendumisest nii pedagoogide kui ka õpilaste poolt. Seda ei leia igalt poolt.”

Kas Teid kiusati väiksenäite nime tõttu? (Näide: kiusaja osutab Jüri jalgrattale ja ütleb: “Näe, seal on Jüri Ratas.”) Kui jah, siis kuidas Te sellega toime tulite?

„Sellist sorti kiusamist kindlasti oli, kuid seda polnud palju ja see ei avaldanud mulle ka väga mõju.”

Mis on praeguses päevapoliitikas oluline?

„NATO tippkohtumine 3.-4. detsembril Londonis, kus otsustatakse mitmeid Eesti jaoks olulisi asju.”

JÄLLE NEED TREFFNERISTID!

SIRELY VERI

On tavaline koolipäev, õpilane on tundide viisi ajusid raganud, võideldes une, nälgjatunde ja tüdimusega. Mida teeb üks näljane treffnerist, kui algab vahetund – suundub Kohvipausi! Mida arvavad meist aga kohviku töötajad, nähes taaskord suurt näljaste gümnaasistide lainet kohviku uksest sisse tormamas? Oma muljeid jagab särasilmne Gerli Manglus, kes on äsja 10. juubelit tähistanud Kohvipausi 5-aastase tööstaaziga teenindaja.

„Minu nimi on Gerli, olen 27-aastane ning Kohvipausi pereliige olen olnud juba 5 aastat. Olen põline tartlane ning armastan seda linna väga, mistõttu on ka eriti tore töötada hubases kohvikus, mis asub Tartu vanalinnas,” tutvustab end Gerli.

Kas oskate öelda, kui kaua aega tagasi algas treffneristide Kohvipausi hullus?

Saan vaid öelda seda, et vähemalt kõik need 5 aastat on see kestnud. Kahjuks varasema kohta info puudub. See on olnud ikkagi n-õ kasvav trend – aastad pole olnud vennad.

Kas tunnete ära, kes on HTG õpilane, kes mitte? Kuidas kirjeldaksite treffneristi?

Eks iga aastaga lisandub uusi nägusid aga üsna kiiresti jäävad need ka meelde. See on ju see klienditeenindaja „superpower.” Seega jah, usun, et tunneme enamuse HTG õpilased ära. Aga kuidas kirjeldada treffneristi? Ma ütleks, et alati rõõmsameelsed ja ühtehoidvad!

Kas Teile on ka meelde jäänud mõne gümnaasistist püsikliendi nägu ja tavaline tellimus?

Jah, on küll. Näiteks üks noormees juba küsibki: „palun mu tavaline,” sest meil kõigil on juba ta tellimus peas. Ja see pole ainuke näide. Minul isiklikult on ikka mitmete õpilaste tavalised ostud meelde jäänud, kindlasti ka teistel.

Kui suur osa ettevõtte käibest tuleb HTG õpilase rahakotist?

Selle vastuse jään kahjuks võlgu, kuna ei ole kursis selliste andmetega. Ütleme nii, et paar kopikat sealt ikka tuleb.

Milline on treffneristi lemmiktoode; populaarseim tellimus?

Toome välja ühe kuldse kolmiku:

1. Caesari wrap
2. Pekaani pähkli rull
3. Kohv või energiajook

Millised on Teie mõtted ja emotsioonid, kui HTG-s algab vahetund ning Kohvipaus täitub näljaste gümnaasiumiõpilastega?

JÄLLE NAD TULEVAD! Ei, tegelikult ei ole ühtegi halba emotsiooni ega tunnet. Inimesed on kõik tore-dad ja sõbralikud, järjekord läheb kiirelt ning midagi kontimurdvat selles ei ole.

Milline on Teie ja teiste töötajate arvamus treffneristidest?

Põhiliselt on meile silma jäänud alati sõbralikud ja naeratavad näod. Hea suhtumine meie kohviku teenindajatesse, seega on ka meie arvamus teist ikka positiivne!

Milline on Teie arvates Tartu kõige parem gümnaasium?

See on keeruline küsimus. No ütleme siis nii, et meie kohviku seisukohalt ikka HTG!

Kas treffneristidele kui lojalsetele püsiklientidele on võimalik luua vastav soodusprotsent?

Meie firma poliitika on hoida hinnad kõigile võimalikult madalad! Seega täiendavaid soodusprotsentide kellelegi tulemas ei ole. Küll aga toimub aeg-ajalt sünnimuseid (sel aastal näiteks Kohvipausi kümnes sünnipäev 11. detsembril), mille raames jagame näiteks tasuta kohvi. Hoidke silm peal!

Millise toidu, millises restoranis, valiksite, kui see oleks Teie viimne söögikord?

Loomulikult valiksin Kohvipausi kohviku. Vähemalt oleks siis veel üks nostalgiline hetk enne lõppu. Sööksin ühe suure salati ning magustoiduks valiksin küllusliku chia-müslitopsi!

RELIGIOONIST JA MÜSTIKAST TREFFNERIS

ELO SAAL

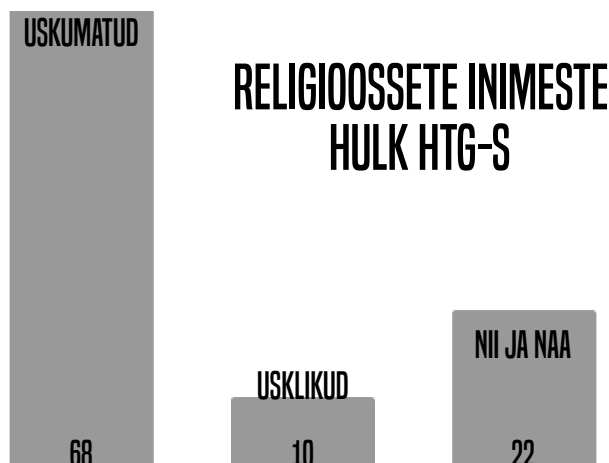
2018. aastal käisin jõuluööl Katoliku kirikus missal, mis oli väga ilus kogemus. Religioossed kogemused on tihti liigutavamad ja intiimsemad kui ette arvata. Kokkupuuted religiooniga võivad olla ka täiesti tavalised ja lõbusad. Ainult et ängistavaid kogemusi ma ei soovita. Meenub, et püha Franciscusele omistatakse lauset: „Hoidku jumal mind süngete vendade eest”.

“ Ma nägin ükskord silmanurgast Treffneri keldris

Beierit, aga kui uuesti vaatasin, oli ta kadunud.

MIS ON ELU MÕTE?

Enamiku õpilaste pajatused võtab kokku vastus: live, laugh, love. Levinud on ka arvamus, et elul ei olegi mõtet või et elu mõte on selle kestma jäämine ehk poegimine. Tuuakse välja ka konkreetseid vigureid mille nimel elada, näiteks mandariinid, villased sokid, Priidu Beier, Tiina Niitvägi-Hellamaa, „Tulnukas”, Toidutorn, kuldmedal, Gacha, lumi ja koeravideod.

“

Nägin unes järgmise päeva kontrolltöö küsimusi koos vastustega. Kahjuks

olid need hommikuks meelest läinud.

MILLISEID SELETAMATUID MÜSTILISI KOGEMUSI ON SINUL VÕI SINU TUTTAVATEL OLNUD?

Tuleb välja, et paljude treffneristide jaoks on heade hinnete saamine täielik müstika, seda eriti Beieri ja Pajuri tundides. Vaimude nägemine ja ette ennustavad unenäod on statistiliselt sagedased.

KAS OLED KUNAGI JUMALA ABIGA MÕNEST ARVESTUSEST LÄBI SAANUD?

Selle küsimuse vastustes tuleb välja, et ei ole ainult juhtkonna teha, kes Treffnerisse pääseb ja kes mitte. Tundub, et asjasse on segatud ka kõrgem kolleegium, sest jumala lähedust olla treffneristid tunnetanud eriti tugevalt sisseastumiskatsetel.

Selgub ka, et umbes 6% õpilastest pääseb iga perioodi lõpus arvestustes läbi puhtalt jumala tahtel.

Üldiselt näitab statistika, et usklikke inimesi soositakse kõrgemalt poolt vastu ka. Järgnev näide on uue ajalooõpetaja Pajuri arvestusest.

ARUKAS MEES ARUKAS MAAILMAS - JAAN ARU

LIISBET TEEMAA

Jaan Aru - neuroteadlane, kes on andnud üle poollesaja loengu ja esinenud mitmetes koolides. Ta on äärmiselt huvitatud ja süvenenud inimese teadvusesse. Ühtlasi on ta Treffneri Gümnaasiumi reaalsuuna vilistlane aastast 2004.

Kuidas Sa Treffnerisse jõudsid? Kust Sa pärit oled?

Olen Tartu poiss juba sünnist saati. Põhikoolis käisin 10. keskkoolis ehk Mart Reiniku Gümnaasiumis, kus sain võrdlemisi hästi hakkama. Nii tekkiski mõte proovida Treffnerisse astuda. Isa tegi veel nalja, et Reinikus on kõik hinded koefitsiendiga korrutatud, küll Treffneris alles näed. Tegelikult läks Treffneri aeg ka väga mõnusalt ning tunnen, et see oli minu jaoks üsna loomulik valik.

Kas Sul on meeles mõni eredam mälestus Treffneri ajast?

Mul on siiani väga head suhted Treffneri kooliperega ning palju

häid mälestusi, mistõttu hoian tänini kontakti. Kuna peamiselt ongi vaid head meenutada, siis mõtlesin, et jutustan mõne huvitavamast tüüpi mälestuse. Kokkuvõttes oli see kogemus minu jaoks siiski arendav ja oluline. Olin siis 11. klassis ning täpselt ei mäletagi, mis üritusega tegemist oli, oletan, et kõnevõistlusega. Arvasin tol ajal, et olen väga hea jutumees ja otsustasin osaleda. Kuid siis kui ma seal kõigi ees kõnet pidasin, vaatasin, kuidas inimesed mind kuulavad, ja mõistsin, et mu sõnavõtt on ikka väga vilets. Sellest sai väga oluline sündmus mu elus, sest sain aru, et võin olla küll hea jutumees, ent igasuguse ettevalmistusega ei tule sellest kõne pidamisest midagi head.

Suvel pärast lõpetamist sain aru, et olen küll väike mees, aga tahan uurida suuri probleeme.

Milliste mõtetega Sa gümnaasiumi lõpetasid? Kas Sa teadsid kohe kuhu edasi minna?

Gümnaasiumit lõpetades ei teadnud ma täpselt, kus või mida edasi õppida, kuid Treffner oli

mulle siiski andnud enesekindluse, mille abil tundsin, et küll ma teada saan, mida tahan. Suvel pärast lõpetamist sain aru, et olen küll väike mees, aga tahan uurida suuri probleeme. Algul huvitasid mind kaks asja: mis on universum ja millest ta koosneb ning kuidas töötab inimeste aju. Läksin kohe peale gümnaasiumi Berliini psühholoogiat õppima. Sel hetkel oli üsna lihtne välismaale õppima minna - olime just Euroopa Liiduga ühinenud ja kui saadi aru, mis see Eesti riik on ning et ta on ikka EL-is, läks asjaajamine üpris lihtsalt.

Milline on suurim probleem, millega Sa tegelenud oled?

Just Berliinis seda suurt probleemi otsides pörkusingi ühega kokku. Selleks oli teadvus. Probleem seisnes selles, et kuigi aju tundub nagu üks äge mehhanism, siis oma tundeid uurides (armastus, valu, kõdi), näeme, et ta on palju subjektiivsem kui lihtsalt masinavärk. Läbi aegade on inimesed olnud arvamusel, et teadvus peab olema ajast midagi hoopis erinevat. Uurides seda aga lähemalt, tuleb välja, et kuidagi peab teadvus ajus tekkima ja pole muud võimalust - nad on omavahel seotud. Mõistatus on see, kuidas saab masinavärgist sündida kvalitatiivne tunne olla see inimene, kes ma olen - oma mõtete, tunnete ja visioonidega. See siis ongi probleem, millega

ma kokku sattusin ja esimesed kümme aastat teaduses maadlesin.

Kuidas Sa jõudsid teadustööni? Mis on Sinu seisukoht Eesti teadusrahastuse küsimuses?

Kooli ajal ei teadnud ma teadlase ametist õieti midagi. Ülikooli esimestel aastatel raamatukogus õppides ja lugedes hakkasin sellele rohkem mõtlema ja alustasin vaikselt ka teaduskarjääriga. Tundsin, et tahan neid teemasid sügavamalt uurida.

Hetkel olen küll Berliinis, ent järgmisest sügisest tulen tagasi Eestisse. Olen seni kodumaaga tihedalt seotud olnud ning seega ka rahastusküsimusega. Küsisin nii nooremate kui vanemate kolleegide käest, miks nad ainult ühe protsendi SKP-st küsisid. Oleks võinud ju kolm küsida ning hiljem vaadata, kuidas läheb. Teadusrahastust võiks kindlasti tõsta, aga selge on see, et ühiskonnas on ka teisi probleeme, mida peab lahendama. Mille kasuks otsust langetada, pole kunagi kerge otsustada. Õnneks saavad Eesti teadlased toetust taotleda ka Euroopast, seda peaksid nad ehk rohkemgi tegema.

Sa alustasid õppimist Berliinis, ent kuidas Su elu edasi kulges? Oled Sa vahepeal Eestis käinud?

Berliinist suundusin edasi Frankfurti doktorantuuri ja pärast seda elasin Eestis aastatel 2012-2017. Ühel hetkel olin Arvutiteaduste instituudis teadur ja tegelesin tehnikaintellektiga. Enne, kui otsustasin kuskil päris püsivaks jääda, mõtlesin, et tahaksin veel veidi aju uurimise tegeleda. Hetkel

tegelen Berliinis hiirte ajuga, aga olen üsna kindel, et tulen järgmisest sügisest Eestisse tagasi.

Oskad Sa lühidalt seletada, mida nende hiirtega täpselt teed?

Ma alustasin sealt, et mind huvitas, kuidas teadvus töötab. Ühel hetkel sain aru, et minu jaoks võib see probleem olla liiga suur ning on ka teisi küsimusi, millega tegeleda. Nii tehnikaintellekti kui hiirtega olen uurinud seda, mida tähendab õppimine ja mis on selle mehhanismid. Hiire puhul saab minna päris aju sisse ja uurida seda - sel ajal kui hiir midagi õpib. Näha, kuidas tema närvirakkude vahelised ühendused toimivad ning kuidas see kõik päriselt ajus toimub.

Küsisin nii nooremate kui vanemate kolleegide käest, miks nad ainult ühe protsendi SKP-st küsisid. Oleks võinud ju kolm küsida ning hiljem vaadata, kuidas läheb.

Millest Sa räägiksid praeguste treffneristidele, kui tuleksid kooli esinema?

Tegelikult olen Treffneris juba rääkimas käinud, aga kõige olulisem sõnum, mida edastaksin, on, et aju on plastiline: seda on

võimalik muuta. Seega, kui teile on jäänud mulje, et te pole mõnes aines kõige andekam, kuid teemast tegelikult huvitute, siis peab sellega tegelema - teil on võimalik sellega ka tippu jõuda. Tänu sellele, et aju on võimalik muuta, pole kõik määratud geenide poolt. Me saame ise oma elukäiku kujundada nii palju, kui sellesse panustame.

Räägiksin veel nutiseadmete probleemist. Need vidinad on nii loodud, et suudavad meie ajusid kontrollida. Võib juhtuda, et aju, mille omanik võiks hetkel kirjutada vaikselt oma esimest sümfooniat, nuputada idufirma ideed või saada kunagi tippportlaseks, tõmmatakse hoopis nutiseadmesse, kus raisatakse oma potentsiaali aju arendamise asemel.

Hoidke ennast, hoidke oma aju!

Mis on nutiseadmetes nii kavalat, et nad aju enda meeleva da meelitavad?

Seal on mitmeid asju, mis aju ligi tõmbavad, kuid sotsiaalmeedia on selles muidugi väga oluline komponent. Viimane on ajule mõnus seetõttu, et see pakub uudsust - vaadata postitust, mis on uus ja huvitav, on ajule sama rahuldav kui herooin. Teiseks on meie ajudele põnev see, kes kellega kus käib, suhtleb ja mida internetiavarused meile pakuvad. Sellele, kes pole sotsiaalmeediast niivõrd huvitatud, pakub nutiseade midagi muud - selle abil saab lugeda lõputult uudiseid või mängida. Tehnikaseade kombineerib kõik need elemendid ja see on alati kaasas, võib kohe taskust välja võtta, kui tundub, et hakkab igav. Kõige selle tõttu ongi nad nii nutikad, aga ka ohtlikud.

Kas parim viis alustada oma esimese sümfoonia kirjutamist on nutiseade käest panna ja keskenduda kõigele muule?

Kõikidele, kes tahavad oma aju ise kontrollida, soovitan üritada oma päevas luua nutiseadmest vabu tunde, ükskõik kui võimatu see tundub. Kogu aeg ei pea nutisõber käes olema. Sellest saab aeg, mil saate ise määrata ja suunata oma tulevikku. Teine oluline asi on, kui vaatame seda, kui-

das õpime. Sel ajal paralleelselt nutiseadmest olles raiskate tegelikult iseenda aega, sest õppimine pole siis üldse nii efektiivne. Kui te tahate kiiresti oluliseks koolitööksõpitud saada, siis peate täiel määral sellele materjalile keskenduma, vaid nii saab õpitu täielikult ajju salvestada.

Kas ka see peab paika, et enne magamaminekut tuleks nutiseade käest heita?

Jah, jällegi on nutiseadmed nii

kavalad, et isegi, kui ollakse väga väsinud, siis pöialt liigutada jaksab igäüks. Selle arvelt läheme hiljem magama, kuigi vahime telefonis täiesti mõttetut asja ning seepärast magame kehvemini. Mõistus vajab aga terviklikku und, seega pigem tasuks magada. Eriti treffneristide hulgas on palju neid, kes võiksid tulevikus olla erinevates valdkondades väga silmapaistvad. Kuigi seda kindlalt väita ei saa, siis usun, et osa neist noortest ei jõuagi oma täieliku

Pildil Jaan Aru poeg Joonataniga

potentsiaali kasutamiseni, kuna nad on jätnud selle unarusse ning raisanud aega nutiseadmetele.

Kui ta õhtuti hoiab und eemal, kas ta võiks siis ka hommikul seda und peletada?

Naerab pikalt. Ma kindlasti ei soovitaks ärgates esimese asjana telefoni kätte võtta. Mina ärkan suures osas äratuskellata ning hommiku esimesed tunnid on nutivabad, hoian pea värskena, mõtlen omi asju ja proovin värske mõtetega lahendada neid suuri teadusprobleeme, millega ma tegelen. Aga kuidas üks koolilaps hommikul kõige paremini üles võiks saada? Ilmselt te juba ise ka teate neid nippe, et esimese asjana tuleb see tuli ikka põlema panna. Ehkki see on vastik, on valgus hea ärataja.

Kas õpilane peaks olema koolis väsinud? Kuidas võidelda unega, mis tunnis keskendumist segab?

Siinkohal läheb minu arvamus ilmselt natuke juhtkonnaga lahku ja ma väga vabandan, aga ma arvan, et tulevikus võiksid gümnaasiumitasemel tunnid alata hiljem, et õpilased saaksid väljapuhata. Vahetundides võiks samuti olla võimalus magada. Vaatame olukorda ajuteaduse perspektiivist: kui me õpime, tekitame uusi seoseid närvirakkude vahel ning nende püsima jäämiseks vajame und. Mingil hetkel ei suuda aju efektiivselt uut materjali salvestada ning selle seisukorra taastamiseks peaks lihtsalt väsimustunde esinemisel magama heitma. Mitte ehk päris kaks tundi aga 5-10 minutit, siis on meel jälle värsk ja saad edasi õppida. Sel hetkel, kui laps on tunnis väsinud, ei ole värskeks

saamiseks muud viisi, kui see, et ta magab umbes viis minutit ning hiljem õpib jälle edasi. See võib olla veidi radikaalne lähenemine, kuid olen alati nõus nendel teemadel pikemalt arutlema. Teaduse perspektiivist ongi see nii lihtne, uni on alatasa probleemide alustala.

Kuidas Sul endal Treffneri ajal unega oli?

Ärkamisega pole mul kunagi probleeme esinenud, olen hom-

“
Noortele soovitan mitte hakata kohe suure hooga maailma päästma, vaid esiteks leida mõni konkreetne viis, kuidas maailmale ja ühiskonnale kasulik olla.

mikuti heas hoos. Kahtlemata ei tea ma aga kedagi, kes ei oleks koolinädala või -päeva lõpus väsinud. Tundides, kus väsimus keskendumist häirib, raiskame nii õpetaja kui ka õpilase aega. Kindlasti oleksin ka ise parem õpilane olnud, kui oleksin tunnis vähem väsinud olnud.

Mida pead seni oma suuri maks saavutuseks? Mida tahaksid tulevikus kindlasti ära teha?

Kindlasti on maailmas palju hädasid, millega tuleks tegeleda. Noortele soovitan mitte hakata

kohe suure hooga maailma päästma, vaid esiteks leida mõni konkreetne viis, kuidas maailmale ja ühiskonnale kasulik olla. Mina olen aju uurinud ja üritanud seda mõista, kuid ühel hetkel sain aru, et ka teistele on see teadmine kasulik. Sellest hetkest olen pidanud palju loenguid, rääkinud raadios ja teles, kuidas oma aju paremini hoida, kuidas tuleks magada, kuidas nutiseadmetega käituda jne. Seda panust Eesti ühiskonda võin nimetada ka oma tähtsaimaks saavutuseks. Teadusega tegeledes olen üht-teist avastanud ja teinud, ent olulisemaks pean seda, et olen inimeste silmaringi avardanud ja aidanud neil mõista iseenese ja oma laste ajusid.

Tahaksin aga veel uurida, mis eristab inimeste ajusid, näiteks loomade omadest. Tahan aru saada, mis teeb meie aju eriliseks, kuidas aju paremini arendada, õpetada ja kasutada. Meie erinevus loomadest on kohati nii positiivne kui ka negatiivne. Meie, inimesed, hävitame teisi elusolendeid ning ei ole just kõige kenamad selle planeedi suhtes. Loodan, et aju uurimine aitab meil paremini mõista seda, mida me peame inimeste ja loomade juures väärtustama ja kuidas seda koolis õpetada.

Kas Sul on ka midagi Treffneri õpilaste ja õpetajate ajudele soovida?

Kui te tahate oma aju hoida, siis kõige olulisem on korralik ja terve uni. Teiseks, proovige erinevaid asju, et aru saada sellest, mis on teie jaoks parim ja ajule hea, Treffner annab kindlasti selleks palju võimalusi. Kui te „oma asja” lõpuks üles leiate, siis teate, millises suunas oma aju arendada ning oletegi võimelised sellel alal maailma tippu jõudma.

VÄIKE TRIPP STRASBOURG'IS

RACHEL KÕLLO

14. novembril olid paarkümmend õpilast koos direktor Ott Ojaveeriga ja õpetaja Katrin Ojaveeriga EUROSCOLA programmi raames Euroopa Parlamendis Strasbourg'is. Miilangu liikmele kohaselt olin Euroopa Parlamendis reporteri rollis ehk teistest eestlastest eraldatud, mistõttu möödus minu päev erinevatest riikidest pärit reporteritega (kokku oli meid 25).

Hommik Euroopa Parlamendis oli nagu iga teinegi: esmalt tuli läbida turvakontroll. Pärast seda pakuti kõigile kakaod ja saia ning meie reporterid, hakkasime vaikselt omavahel tuttavaks saama. Minu peamisteks kaaslasteks said reporterid Horvaatiast ja Soomest, kuid jõudsin noormehega Rootsist teha oma esimese kuulsuseminuti ka Euroscola Instagrami Story'sse, ent kahjuks sellega meie suhtlus ka piirdus.

Pärast söömist algas tõsine töö. Liikuskasime kõik istungisaali, mis esmapilgul tundus väga suur, kuid mida aeg edasi, seda tavalisemaks see muutus. Meiega oli kaasas üks itaalia proua, kes vastutas koos oma praktikandiga reporterite eest. Ta garanteeris meile kõigile, et tegemist on „life changing moment'iga“.

Samuti avalikustas ta meile süsteemi, mille järgi Euroopa Liidus riike järjestatakse: riigid on tähestikulises järjekorras, kuid seda oma emakeele järgi.

EUROSCOLA on Euroopa Liidu korraldatav programm, mida on nüüdseks korraldatud juba 30 aastat. Programmi raames tutvuvad noored Euroopa Parlamendi tööga (tehakse simulatsioon) ja arutatakse omakeskis erinevaid valdkondi. Seekord oli Euroscolale kutsutud 25 riiki ja 520 õpilast.

Esimene sessioon saalis algas riikide tutvustamisega. Igast riigist esitlesid üks või kaks inimest oma riiki, linna ja kooli ning osad avaldasid oma elulugusid (nt elu migrandina Saksamaal) või rääkisid probleemidest ühiskonnas. Midagi täiesti teistsugust tegid horvaadid, kes tantsisid ja laulsid ka. Kui riigid tutvustatud, siis alustati Euroopa Liitu, Euroscolat ja Euroopa Parlamenti tutvustavate kõnedega, mis kõik kokku moodustasid suurema osa esimesest sessioonist. Kohtumise lõpus anti noortele võimalus küsida erinevaid küsimusi EL-i ja muu kohta. Kusjuures rääkida sai 5 erinevas keeles: inglise, prantsuse, itaalia, saksa ja hispaania keeles. Kõiki neid keeli tõlgiti otsejoones kuulajate kõrvaklappidesse, selleks olid saalis klaaside taga tõlgid. Inglise keele tõlgid olid üks noorem ja teine vanem mees. Noorem tõlk rääkis natukene elavamalt ning kui teda vaadata, siis oli näha, et ta žestikuleeris jutu kõrvale – seda oli põnev jälgida.

Kahe sessiooni vahel oli lõuna (burger, friikartulid ja salat ning magustoidud, kui neid veel alles olid), mille jooksul toimus nii fotovõistlus (teed pilti fotoseina taustal ning siis postitad Instagrami vastava hashtag'iga) kui ka Eurogame. Eurogame koosnes 19 erinevas keeles küsimustest ja tiimid pidid olema 4-liikmelised, kusjuures liikmed pidid olema erinevatest riikidest.

Nüüd algas päeva kõige tähtsam osa. Õpilased jagunesid kuue grupi vahel: keskkond ja taaskasutatav energia; turvalisus ja inimõigused; migratsioon ja integratsioon; noored, alkohol ja uimastid; Euroopa tulevik ning noorte tööhõive. Gruppides asuti arutama teemat ning etteantud probleemidele lahendusi leidma. Grupp pidi arutelu lõpuks valmis saama raporti, et see kõigile ette kanda ja seejärel terve saaliga otsustada, kas võtta raport vastu või mitte. Mina aga liikusin väiksesse koosolekuruumi, kus Luis Martinez Guillen rääkis meile põhjalikult Euroscolast. Lisaks saime reporteritena valida välja fotovõistluse võitja ja küsida härra Guillenilt küsimusi. Käsitleti erinevaid teemavaldkondi: uuriti Brexiti kohta, samuti tähelepanu pälvis ka migratsioon. Ise uurisin, kuidas saaks EL vähendada oma sõltuvust Venemaast, mida oldi eelnevalt mainitud, kuid oma küsimusele rahuldavat vastust ei saanudki.

Kui rohkem küsimusi ei olnud, siis oli reporteritel võimalus käia gruppides ja avastada parlamendimaja (vähemalt niimoodi saime me aru). Niisiis, käisin mõnes grupis, aga kuna tõenäosus, et ma sinna niipea uuesti satun pole suur, kasutasin ka võimalust hoonega lähemalt tutvuda. Alguses eksisin ära, sest see maja on ikkagi üüratu, näiteks on seal eraldi põhja- ja lõunapool. Leidsin end ühest dokumendarhiivist, kus olid saadikute nimed järjest kirjas. Leidsin ka Eesti saadikute kastike-

PILT: RACHEL KÖLLO

Saal oli peaaegu täis. 751 saadiku kohast 520 olid hõivatud.

sed – tegin kõigile pai. Isegi aru saamata olin liftide juures ja ei teadnud, kuhu edasi minna. Kui ei tea, kuhu minna, siis ikka edasi! Kõrgustesse! Sõitsin liftiga viimasele, 15. korrusele. Vaade oli kena, aga kuna parlamendi presidendi kabineti uks oli fonolukuga kinni, siis päris akna juurde ei pääsenud, mistõttu vaatasin eemalt. Läksin alla tagasi ja suutsin uuesti ära eksida, kuid seekord tupikusse, nii et teadsin vähemalt tagasiteed. Kuid tagasiteel mind peatati:

„Excuse me, are you a reporter?“

„Yes.“

„You are going to the group?“

Automaatselt vastasin: „Yes, I couldn't find it.“

„Oh, okay. It's just reporters have misunderstood. You had to pick one group and stay there, not wander around.“ Okei, tee nägu, nagu sa oled gruppi ja küsi abi.

Tegin nägu, et otsin gruppi ja vastasin: „Aa, okay.“ See oli hea vastus, väga mitmekülgne.

„Have you seen others? Which group are you looking for? Let me guide you.“

Ütlesin esimese nime, mis meelde tuli ja mind viidi sinna. Muidugi tuli tee peal veel seltsilisi reportereid, kes ka ühinesid meiega teel oma gruppi. Sattusime noorte tööhõive gruppi ja saime seal olla 15 minutit, enne kui pidime lahkuma.

Minu arvates grupitöö osa oli kõige põnevam terve päeva jooksul. Nägin, kuidas õpilased eri riikidest avaldasid arvamust ja püüdsid üheskoos jõuda vastusteni, mis kõigile sobiks. Arvestades, et noori oli seal omajagu, võttis see aega ja raporti koostamine ei olnud just kergemate killast.

Teises sessioonis kanti raportid ette. Igale raportile koos küsimustega oli eraldatud 10 minutit, millel hoidis pingeliselt silma peal Prantsusmaalt pärit härra, kes katkestas vestluse ka siis, kui jutt kaldust temast kõrvale. Kui raport oli ette kantud ja küsimusi rohkem ei olnud või prantslane rohkem küsida ei lasknud, siis tuli kogu saalil hääletada, kas raporti poolt, vastu või olla erapooletu. Õnnestunud hääletus oli juhul, kui enamus hääletas poolt või vastu. Selliseid hääletusi oli kaks. Siin-

kohal tahan väga tänada tõlke, eriti vanemat härrat. Olin päevast juba natukene väsinud ja tundsin raskusi keskendumisega, kuid see mees päästis päeva. Migratsiooni teemal võttis sõna prantslannast neiu, kelle hääl ja jutt tundusid täiesti tavapärased. Tõlki kuulates tekkis mul aga tunne, et mees hakkab kohe nutma ning peab vaevu vastu. Lisaks tegi ta seda ühe hingetõmbega, nii et see oli väga melanhoolne. Tõlgitav tekst oli see-eest väga üksluine, aga viis, kuidas ta seda esitas, oli muljetavaldav. Gruppides ja teises sessioonis kogeti päris parlamendi elu, mis ei osutunud üldsegi lihtsaks - jõuda üksmeelele ja kuulata ära kõigi arvamus on aeganõudev ning vahel isegi väsitav protsess.

Sessioon lõppes Eurogame'i finaali-ga, kus oli ühes tiimis oli ka eestlane (Sass-Albert Aare). Paraku nende tiim ei osutunud küll võitaks, aga oli uhke tunne, et eestlased olid siiski esitatud. Edasi läks asi ametliku tänamisega ja täpi i-le pani Euroopa Liidu hümn, millega lõppes päev parlamendis.

MUISTSE EESTLASE JÕULUKOMMETE SPIKKER

SIRELY VERI

Kas oled kooli või töö kõrvalt näpanud aega jõuludeks valmistumise arvelt? Pühade-eelne ootusärevus on pulbitsemas, kuid kui pühad on käes, ei ole aega, et midagi huvitavat ette võtta? Pole probleemi! Tunne end nendel jõuludel kui sajan-deid tagasi elanud eestlane, järgides vanu kombeid ja tradit-sioone.

- Pühad on aeg puhkuseks, heida argimured kõrva-le ja naudi välja teenitud puhkust 21. detsembrist 6. jaanuarini. Just nõnda kaua puhkas eestlane enne-vanasti.
- Enne puhkust löö elamine läikima, sest pühad ko-ristamist ei salli! Kui aga keelust üle astud, pühid õnne majast välja ning pead taluma aasta jagu eba-õnne.
- 21.detsembril too tuppa õled ja heinad. Muistse eestlase lemmik mängupaik ja lelu on just nimelt õled. Meisterda ja hulla palju tahes! Eks sündinud ju Kristuski õlgede pääl.
- Põline eestlane pimedust ei karda! Jõulupühadel pead kinni katma kõik aknad, kui just kuradi, va-napagana, kodukäijate või kratiga eluaset jagada ei soovi.
- Unistad vaid voodis lesimisest? Mitte pühade ajal! Kүүри puhtaks voodilina ja säti ase õlgedele, sest sängi heidavad jõuluajal esivanemate hinged. Neid ärritada ei tasu.
- Magama peab ikka pimedas, et tuli ei häiriks ringle-vate hingede rahu.
- Jõululaupäeval tee enne pimedat ustele, väravale, nõudele ja tööriistadele valge kriidiga ristid. Siis oled uuel aastal kaitstud, ingli valvsa pilgu all.
- Kui majja tungivad ootamatud külalised, ära kohku, heida nad rahumeeli välja pajalappide või pastlate saatel ning raputa võõra jälgedesse soola või tuhka.
- Ole ettevaatlik! Jõulusandid: -sokud, -haned ja muud loomad teevad pühadel nalja ning kiusavad lapsi. Kui pakkuda aga sokule õlut, saab õhtul kere-täie asemel aga kõhutäie naerda.
- Ei tohi unustada omaste haudu külastada ja seal küünlaid süüdata. Ka kirikus käimine tähistab jõuludel esivanemate austamist hoidmaks eemal vaimude pahameele.
- Küta saun kuumaks! See on tänini jõulude lahu-tamatu osa. Leiliruumi võib tungida ka jõuluha-ni, kes sind pahede eest näpistada ihkab. Lahku-des jäta vihad aga hingedele.
- Jõulu- ja nääriööl pese nägu värske veega, mis maitsestatud hõbeda ja pussnoaga. Nõnda pes-tud silmad võivad uuel aastal kõik vaimud ja kra-tid ära näha.
- Pidu jätkub hommikuni. Öö läbi võid mängida perega erinevaid mängu, mõistatada, jutustada ja laulda. Jõulu- ja nääriööl magama heitmine on patt.
- Ennevanasti oli eestlane nõiduse ja teispoosuse usku. Pühadel on õige aeg pühkida tolmust puh-taks nõiaraamat ja saata korda mõni temp. Muis-te oldi ka ahne, soovides endale naabri lambaid, raha ja kõike muud paremat.
- Tina valamine, kingavise, küünlaleegi põlemise kestvus ja õlgede lakke loopimine – kas järgmi-sel aastal tabab sind igavene ebaõnn või hoopis ootamatu lotovõit?
- Ennekõike on pühad ettekääne söömiseks. Jõu-lusöömaaeg koosneb vähemalt üheksast söögi-korrast, et uuel aastal oleks jõudu, tervist ja po-leks leivapuudust. Laud olgu rikkalikult kaetud ning otsa ei tohi saada leib ja õlu, seega lase hea maitsta!

TÄNAPÄEVANE DINOSAURUS

KIRKE NIINEMETS

Režissöör: Floor van der Meulen

Filmi peategelane, Sudan, oli viimane meessoost põhja laimokk-ninasarvik, kes suri 19. märtsil 2018. aastal. Ta oli olnud inimese sõber, turismiobjekt ja mõtlemisainet tekitav imetaja. Sudan veetis oma viimased elupäevad Ol Pejeta rahvusparkis Keenias, kus jäädvustati mõned kaadrid temast.

Filmi sisu oli palju sügavam, kui oleksin osanud arvata. Film rääkis isegi rohkem inimese loomusest, kui Sudanist. Põhjus, miks ninasarvikuid ohtralt sureb, on salaküttide rahaahnus. Ninasarvikute sarv on kõrgehinnaline - see võib olla väärt miljon eurot. Samuti oli läbi eakraani näha Sudani valu, tema hingepiinu ja etteheiteid inimestele, kes teda alt olid vedanud. Mu peas tekkis küsimus: „Miks mõned inimesed mõtlevad ainult rahast või kuidas nad julgevad tappa ninasarvikuid raha pärast?”

Oli aga meeldiv näha, et Sudani eest hoolitsesid väga mitmed inimesed. Relvastatud mehed valvasid teda nii päeval kui öösel. Iga päev räägiti Sudaniga ning turistid paitasid teda. Viimased tekitasid minus natuke ka pahameelt. Ma ei usu, et Sudanile meeldis, et nii pal-

ju võõraid inimesi teda katsus, aga võib-olla oli ta õnnelik, kui sai viimastel elupäevadel olla kõigi tähelepanu keskpunktis.

Film rõhutas, et põhja laimokk-ninasarviku liigil on lootust ellu jääda. Kaks noort emast põhja laimokk-ninasarvikut on veel alles. On ka teadlasi, kes tegelevad ninasarvikute kunstliku viljastamise katsetega.

See oli esimene kord, kui osalesin PÖFFil ja jäin nähtuga väga rahule. Minu teadlikkus ninasarvikute kohta kasvas märgatavalt. Film pani mind enesesse vaatama ja juurdlema, mida saaksin teha looduse heaks.

Inimeste hoolimatus on välja suretanud juba mitmeid loomaliike. N-ö tänapäevased dinosaurused võivadki olla järgmised ohvrid.

Tänapäevane dinosaur

SOOVITUSED

Õpilane

LIIS ROSSNER C18

Film: „Kutsu mind oma nimega”

Muusikapala: Poeta Magica „Ederlezi”

Aforism: „Kui me ei leia rahu iseendas, siis pole mõtet seda ka mujalt otsida” - La Rouchefaucauld

Vilistlane

JULIUS KULL D9, kadett Kaitseväe Akadeemias, 26a

Film: „Fitzcarraldo”

Muusikapala: Antonín Dvořáki 9.sümfoonia „Uus maailm”

Aforism: „Need, kes annavad käest esmase vabaduse saavutamaks turvalisust, pole väärt ei vabadust ega turvalisust” - Benjamin Franklin

Suvaline inimene tänavalt

NADEZDA REŠETOVA, laulab Räpina „Koidula” kooris, 67a

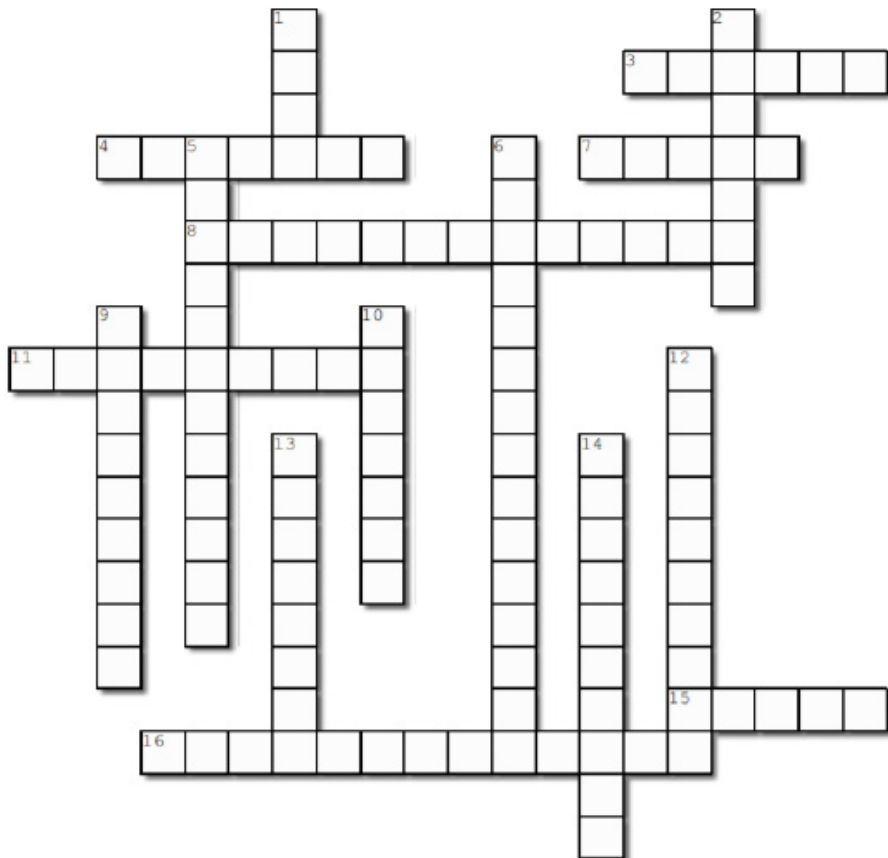
Film: „Мой ласковый и нежный зверь”

Muusikasooitus: Klassikaraadio

Aforism: Kes ei tööta, see ei söö!

RISTSÕNA

Vastuseid võib leida Miilangu jaanuarikuu kaante vahelt, head lahendamist!

Across

3. Mida on ligi kaks kolmandikku küsitlusele vastanutest lubanud tuleval aastal tegema hakata?
4. Peaminister kasutab viikureid vaid sel juhul, kui ta ...?
7. Üks linnadest, mis otsustas sel aastal ilutulestikust loobuda
8. Millise koti võtaks Ave Külder järgmine kord Rooma kaasa?
11. 5,1% arvates olla see Hugo Vaimu esoteeriline termin
15. Habemeagaami nimi, kes Kohvikuteõhtul külastas Kreeka kohvikut
16. Mis teemaline oli tänavu Kolme Kooli Kohtumine?

Down

1. Mis oli nii põliste eestlaste jõulude lahutamata osa (kehtib tänapäevalgi)?
2. Millises riigis veetis Sudan oma viimased elupäevad?
5. Lara Johanna Luksi lemmik multfilm läbi aegade
6. Mis maitseline glögi saavutas kriitikute arvates esimese koha?
9. Programm, mille raames käisid õpilased Euroopa Parlamendis Strasbourg'is
10. Jass Reemanni hüüdnimi
12. Kuhu peaksid tavainimesed rohkem investeerima?
13. Jaan Aru meelest parim viis unega võitlemiseks
14. Üks kiire viis, mis aitab võtta aega iseendale.